

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer izveniš nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Za ostanila se plačuje od peterostopne peti-vrste po 14 h, če se ostanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopolni naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljalstvo je v Knafovih ulicah št. 5. — Upravištvu naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravištvu telefon št. 85.

Volilni shod „narodno-napredne stranke“ v „Mestnem domu“.

Včeraj dopoldne sta priredila na sestanku narodno-naprednih zaupnikov soglasno postavljena kandidata gg. dr. Ivan Tavčar in dr. Karol Triller shod svojih volilcev, da jim očrtata svoje bodoče delovanje v deželnem zboru. Shoda se je udeležilo okoli 500 volilcev, da je bila dvorana do zadnjega kotička polna. Shod je otvoril predsednik »Slovenskega društva« g. dr. Alojzij Kokalj. Pozdravljajoč volilce, ki so se v tako častnem številu odzvali vabilu narodno-napredne stranke na shod, častnikarje in g. dr. poslance Ivana Hribarja (Navdušeni živio-klici), je v svojem govoru naglašal, da se je shod sklical v to svrhu, da se predstavi volilec moža, ki so jih zaupniki soglasno postavili, za svoja kandidata.

Oba kandidata sta znana slovenski javnosti kot moža dela, ki sta si pridobila na političnem polju že izrednih zaslug in ki jamčita z vso svojo preteklostjo in s svojim dosedanjim delovanjem, da bosta kot poslance moža na svojem mestu, ki bosta v deželnem zboru uspešna znala braniti interese slovenske prestolnice, naše bele Ljubljane. In prav v bodočem deželnem zboru bo treba na napredni strani celih mož. Rešiti se bo moralo vprašanje deželnozbornske volilne reforme. Vlada je že v preteklem zasedanju predložila načrt preosnove volilnega reda, a ta načrt je tak, da je absolutno nesprejemljiv za narodno-napredno stranko.

Ta volilna reforma hoče petrificirati zastareli privilegij nemških veleposestnikov, oropati meščanstvo dosedanjega zastopstva, delavstvo pa še tudi v prihodnje izključiti od sodelovanja v deželnem zakonodajnem zastopu. Glede zastopstva je bila že dosedaj Ljubljana močno prikrajšana, a z novo volilno reformo jo hočejo še občutneje oškodovati. Ljubljana plačuje polovico deželnih davkov, a ne dobi za to od dežele ničesar, a tudi pri preosnovi volilnega reda se ji hoče dati tako zastopstvo, ki ne odgovarja niti številnosti prebivalstva, niti davčni moči. Bodočnost našega mesta se je reševala tudi na shodu, ki sta ga snovi priredila na tem mestu takozvana »neodvisna« kandidata. Na tem shodu je bila baže glavna točka gospodarsko vprašanje. Kako so na tem sestanku razvozdavali to

vprašanje, nas ne zanima toliko, znamenit je bil ta shod zaradi tega, ker se je eden izmed govornikov zavzemal za to, naj se tudi pri nas da Nemcem popolna ravnopravnost. (Klic: »To ni res, tega ni rekli!« Klici: Res je! Tako je govoril dr. Ravnihar!) To se je zgodilo v času, ko imajo Nemci pri nas vse, kar si pože, ko se nemški živeli v kranjski deželi favorizira na vseh koncih in krajih, ko Nemci v naših obmejnih deželah z največjo brutalnostjo in brezobzirnostjo pritiskajo in zatirajo naše rodne brate! Ni se po tem čuditi, da je na snočnem shodu zaklical nekdo govorniku ironičen »heile«. V takem položaju, vzprie takšnih razmer pač ne bo težko izbrati volilec izmed kandidatov, ki jih bodo smatrali za vredne svojega zaupanja, in čisto gotovo je, da bodo oddali pri volitvah svoje glasove kandidatomu narodno-napredne stranke dr. Tavčarju in dr. Trillerju. Ko je predsednik imenoval za zapisničarja g. sod. oficila v pokoju Prijatlja, je oddal besedo g. kandidatu dr. Ivanu Tavčarju, ki je med navdušenimi ovacijami navzočih volilcev pričel svoj govor tako-le:

Slavni shod! Ko stojim pred vami kot kandidat, mi ni treba posebej naglašati, da ostanem tudi v bodoče, kar sem bil do sedaj. Moj vzor je stranka, in sicer slovenska napredna stranka! (Živio-klici in ploskanje). Brez strank si ne morem misliti političnega življenja, če bi jih ne bilo, bi se morale ustvariti! Zatorej me tisto jokanje o bratomornem boju ni nikdar ganilo, ker sem prepričan, da se je politično gibanje po celim Slovenskem poživilo le vsled našega takozvanega »bratomornega« boja! Za stranko smo, in zvestoba stranki se mi vidi prva dolžnost vsakega resnega politika! Če me izvolite poslancem, ostanem zvest svoji stranki, kar sem bil, to ostanem. Moj ideal ni bil nikdar tisti plot, ki je danes modro, jutri črno in pojutrnem morda rdeče orvlečen. Na zvestobo stranki prisegam in program mi je na kratko ta: Ljubljana mora ostati v naprednih rokah, (Tako je! Splošno pritrdjevanje), a v deželnem zboru se bodem vselej za tisto potegoval, za kar se bode potegovala naša napredna stranka. S tem je od moje strani vse povedano! Čas volilnega gibanja je čas obljub. Kandidat navadno vse obljubi, a potem se kmalo prepriča, da svojih obljub ne more izpolniti. Naravno: Vsaka obljuba stane denarja. Če hočeš pokloniti svojim volilecem izpolneno obljubo, stane to denar. Tega denarja pa ne moreš drugod dobiti, kakor zopet pri volilecih. To se pravi, v en žep

jim vtakneš spolneno obljubo, z drugege žepa jim pa vzameš denar, kar ga je stala obljuba. (Pritrdjevanje in ploskanje). Tako teče stvar in zatorej greši vsak kandidat le na lahkomisljenost svojih volilcev, ako jim zlate gradove obljublja, katere bi morali volilci končno sami poplačati. Moja navada pri kandidaturah ni bila, da bi bil zagazil v kake ekstreme. Kar se po pameti doseči da, za to se bom potegoval, zvezd z neba vam pa ne bom klatil, ker jih ne morem doseči. (Tako je! To je poštena odkrita beseda). V tem pogledu ne bom konkuriral s kandidatom, katere sta včeraj zvečer zborovala v ti dvorani in ki sta po ljubljanskih voglih nabila plakate, tako velike, kakor jadra pri morski ladji! Če bota izvoljena, pravita neumorna delavca, bodeta v hipu sanirala deželne finance. Koj ko stopi v deželni zbor dr. Vladimir Ravnihar, (Klici: Izdajalec!) bo mahnil z rokvom, pa bode padel z njegova milijon, katerega bo uporabil za naše trpinčno učiteljstvo. Dr. Gregorič pa bo prezidal deželno bolnico, bo prezidal deželno blazinico in samo enkrat bo dihnul, pa bo ljubljanskim hišnim posestnikom odpuščen vsak vinar potresnega posojila. (Veselo). Moja bodeta za svoje obljube potrebovala kakih petnajst milijonov. Sedaj med volilnim gibanjem jih imata, kje naj jih pa pozneje vzameta, to pa sam bog ve! Če se v tako stvar bolj natanko pogleda, opazi se v nji velikanska neodkritosrčnost, da ne rečem velikanska brezvestnost. Če Vinko Gregorič in Vladimir Ravnihar nimata kje kake zlate žile skrite (Viharna veselost), potem naravnost za nos vlečeta svoje volilce, potem grešita na navivnost ljubljanskih volilcev. In ti so že svojemu imenu dolžni, da zapode take kandidate ter jima v dejanju pokažejo, da sta le ona dva navivna, ne pa vi, volilci deželnega stolnega mesta! (Tako je! Pritrdjevanje in ploskanje).

Sploh častiti volilci, je tudi v politiki zahtevati, da smo odkritosrčni. In meni se vidi, da bi morala biti Ljubljana, to prvo volilno telo v deželi, užaljena, ako se ponujata kandidata, katere o sebi ne vesta drugega povedati, nego, da sta »neodvisna«. Ta neodvisnost je vreča, v kateri naj bi Ljubljančanje kupili dva mačka, (Veselo) ta neodvisnost je pa tudi dokaz velike politične bojazljivosti, ker se gospoda kandidata ljubljanskim volilecem s pravim obrazom pokazati ne upata. (Tako je! Hlinita se!) Dr. Gregorič pravi obraz je klerikalen, ker ga klerikalna stranka sama ne mara, skuša politično svojo penzijo pri Ljubljani dobiti. Zatorej si je dal krinko pred

obraz, meneč, da ga Ljubljana ne bo spoznala. Tako burko z Ljubljano igrati, se mi vidi nedostojno, nedostojno za vestnega kandidata, nedostojno pa tudi za resnega volilca! In kaj naj rečem o dr. Vladimiru Ravniharju, ki mi je v življenju ljub kolega, ki me je pa v politiki včasih že malo ogloidal ter me prav rad metel med staro železje? (Veselo). Kaj se pri gospodu Vladimiru za njegovo masko skriva, pravzaprav sam ne vem! Ali občutek imam, da bi bil mož rad nekaka politična pilpogačica, (Viharna veselost), katere bi rada okrog frfotala malo v svitu, malo v temi. In sedaj vas, čestiti volilci vprašam, ali je Ljubljana mesto za take politične netopirke? Če Ljubljana še kaj nase gleda, če še kaj da za politično odkritosrčnost, mora politikom, ki se ne upajo pred njo z odprtim vizirjem stopiti, prag pokazati! Kdor hoče biti v politiki pisan kot velikonočni piruh, ta naj gre v kako pogorsko vas, tam bo morda na svojo neodvisnost še ujel kake kaline. (Tako je!) Ali v Ljubljani se na tak lep ne vsedamo več, tu zahtevamo, da ima vsakdo pogum brez ovinkov zastopati načela svoje stranke. S tem sem odpravil neodkritosrčno neodvisnost svojih nasprotnih kandidatov, in gotovo ne bodete od mene zahtevali, da bi se še v kako daljšo polemiko spuščal s tema gospodoma!

Ali v bodočem deželnem zboru se nam bo treba pečati z odkritosrčnostjo drugega faktorja. Kakor sta Gregorič in Ravnihar vsled svoje zaslepljenosti premalo odkritosrčna, je pa ta faktor preveč odkritosrčen in zatorej ga slovenski poslanci v bodočem deželnozbornem zasedanju ne bodo mogli prepoznati. Ta neodkritosrčen faktor je naša slavna vlada. Tu se mi je pečati z baronom Schwarzen, deželnim predsednikom na Kranjskem, ki je v zasebnem življenju vse časti vreden mož. Zategadelj bi moral odločno ugovarjati, ako bi se moji napadi smatrali za osobne napade, kateri mi niti na misel ne prihajajo. Vzlic temu pa mislim, da bodo slovenski poslanci prav storili, če bodo v deželni zbornici e. kr. deželnega predsednika barona Schwarza nekoliko na sonce potegnili ter si načela njegovega uradovanja nekoliko bližje ogledali. Mi se vsi še dobro spominjamo, s kako strastjo so klerikalni poslanci svoj čas naskočili barona Heina ter si s svojim bojem priborili precej popularitete v deželi, ker so ravno trdili, da velja njihov boj germanizatorju Heinu. O germanizatorju Schwarzu pa nočejo dandanes ničesar vedeti. (Tako je!) Gospoda moja, v deželi se igra pre-

cej nevarna komedija. Človek bi prvi hip mislil, da je naš gospod deželni predsednik samo marioneta v rokah dr. Šusteršiča in hudobni jeziki pravijo, da je dr. Šusteršič, kakor je že dolgo časa faktičen škof v deželi, tudi faktični deželni predsednik v Ljubljani. (Viharno pritrdjevanje in klici: Škof in deželni predsednik je obenem!) Na prvi pogled se vidi tako, in res je, da baron Schwarz, če dr. Šusteršič le pocuka za kako žnario, takoj vzdigne ali roko ali nogo. (Smeh). Ena največjih klavrnosti barona Schwarzeve administracije je ta, da je kakor dekla vdinjan pri eni sami stranki, to je pri naši klerikalni stranki. (Klici: Nemcem!) O tem bom kasneje govoril. Kar ta stranka želi, to je baronu Schwarzu ukaz. In v kolikor pridejo slovenske zadeve v poštev, ni e. kr. deželna vlada ničesar drugega, nego ekspozitura eksekutivnega odbora slovenske ljudske stranke. (Pritrdjevanje). Baron Schwarz je pravi postrešček slovenske ljudske stranke, posebno takrat, kadar je treba s palico udariti po slovenski napredni stranki. V ti servilnosti tiči sistem, kar vaim bom prav kmalo razložil. Baron Schwarz, kot e. kr. deželni predsednik — ali mu je v srečo to všeč ali ne, ne vem — se nalašč kaže, da pr. svoji administraciji ni objektivni, on hoče biti partajičen, on te partajičnosti nikomur ne prikriva, on stoji odločno na strani slovenske ljudske stranke, in če le s prstom migne, že pokaže pri tem, da bi slovensko napredno stranko rad v žlici vode vtopil, če bi jo mogel. V tem tiči sistem, v tem tiči vladni sistem barona Schwarza; kaki so nameni tega vladnega sistema, o tem vam bom pozneje govoril. Jaz trdim, da se obnaša baron Schwarz s polno zavestjo tako, kakor da je strežaj dr. Ivana Šusteršiča. Posebno sedaj pri volitvah se je to pokazalo. Polovica ljubljanske volitve se je prenesla v hotel »Union«! Človek se trudi in trudi, da bi mogel uvideti, čemu je bilo to potrebno. Že dolgo časa se je vedelo, da bode dr. Vinko Gregorič kandidat v Ljubljani. In ravno »Union« je zavetišče tega kandidata, on je tam kuhan in pečen, on je faktotum v hotelu »Unionu«. Kje na svetu bodete dobili deželnega predsednika, ki bi pri takih okoliščinah odkazal volitev v poslopje, kjer je eden izmed kandidatov takorekč doma? (Res je! Pravi škandal!) Že z oziroma vsakdanji takt, katerega mora vsak deželni predsednik vsaj nekaj imeti, bi človek mislil, da je kaj takega nemogoče. Pri tem pa je še upoštevati, da je volitev razpisana v poslopju, kjer ima klerikalna stranka svojo pivni-

LISTEK.

Ljubezen Rončanove Klare.

VIII.

(Dalje.)

Maršal Marmont je sledil odhajajoči Klarici z očmi. Komaj je bila vrata zaprla za seboj, je maršal že položil svojo roko markizi Heleni okrog pasa, dihnul rahel poljub na njene lase in potem so njegove ustne iskale njene ustne.

Maršal je bil pač vaje lahkih zmag nad ženskimi srei in to ga je zapeljalo, da je tudi pri markizi Heleni prezrl tisto nežnočutnost, ki jo zahtevajo prav v takih trenutkih mehke ženske. Saj nekaj ljubih, nežnih besed bi bila markiza rada čula, predno jo je maršal poskusil poljubiti. Da ji je kar roko položil okrog pasa in jo hotel poljubiti, to jo je prestrašilo. Ubrnila se je maršalovega poljuba in se izvila iz njegovih rok.

»Ne — ne — nikakor ne,« je polglasno vzdiknila in se umaknila od mize za nekaj korakov.

V maršalu pa je že vrela kri. Z

močnimi rokami je prijel markizo in jo privil k sebi.

»Zakaj ne!« je vprašal težko sopeč in zopet poskusil Heleno poljubiti.

A zopet se ga je, četudi le težko, ubranila.

»Ne — ne — ne pustim se poljubiti. Ostati hočem poštena žena.«

»Helen — nikar se me ne brani. Ali me ne ljubite?«

»Sama ne vem... morda... prej se mi je zdelo da, zato sem poslala Klarico iz sobe... a zdaj...«

»Jaz vas ljubim, Helena, brezmejno vas ljubim. Nikar me ne pehajte od sebe. Zakaj bi me ne ljubili? Saj vendar veste, da vas vaš mož ne ljubi... Da, vaš mož vas vara...«

»Tega ne verjamem. Pa, če je tudi res — kaj zato? Ali me to opraviči varati njega? Niti iz osvete nečem izgubiti svojega poštenja.«

»Markiza... Helena... ne bodite tako neusmiljeni... jaz vas ljubim in pokazali ste mi že dostikrat, da me ljubite tudi vi. Ali mar nimava pravice, postati srečna in uživati slast svoje ljubezni.«

Veliki, močni mož je strastno privil drhtečo mlado ženo k sebi in ji poljubljal cvetoča ustna tako vroče, da je vsa premagana ležala na njegovih prsih. Odpora ni bilo več...

V tem hipu so iz sosedne sobe zadoneli koraki in maršal je moral izpustiti markizo. Za nekaj trenutkov je vstopila v sobo Klarica, noseč na rokah celo skladišče vsakovrstnih šatul, v katerih je markiza hranila svoj lišp. Klarica je morala slišati poljubovanje, kajti bila je blede kakor zid in se je komaj premagovala. Markiza Helena je na prvi pogled spoznala, da ve Klarica zdaj vse in strah jo je prešinil, da misli Klarica morda več, kot se je v resnici zgodilo.

Tudi Klarica je čeprav le naglo pogledala markizo, a njene misli so bile vse drugačne kakor sta menila markiza Helena in maršal Marmont.

Grenka čuvstva so objela Klarici dušo. »Taka je torej žena tistega moža, ki ga ljubim z vso silo svojega srca,« si je rekla Klarica, razvrščajoč lišp po mizi. »Ti spoštujes zakonske pravice te žene kot nekaj tako svetega, da zatiraš in udušuješ svojo ljubezen do njenega moža, ona sama pa zaničuje svoje najsvetejše dolžnosti.«

Klarično vedenje je vzbudilo v markizi vest. Spreletelo jo je spoznanje, da se je izpozabila in v trenutku je bila že tudi odločena, da popravi, kar je storila. S tem sklepom je dobila že tudi oblast nad samo seboj. Postala je mirna. Pomagala je jema-

ti lišp iz šatul in kar tako mimo gredel, kakor bi bila z maršalom govorila v popolnoma brezpomembnih rečeh, je naenkrat rekla:

»Premislila sem, kar sva prej govorila. Sicer premišljam le malo, kdaj resno o kaki stvari, a zdaj se je zgodilo.«

Maršal je seveda umel, kaj hoče doseči markiza s temi besedami.

»In kako ste se odločili, markiza?«

»Najbolje bo, da o tej stvari več ne govoriva.«

Markiza je menila, da je s tem premotila Klarico in obenem povedala maršalu, kar mu je hotela povedati, naj namreč ne goji nobenih upanj, da postane njegova ljubica vzlic vsemu, kar se je bilo med njima zgodilo. Njen sklep je bil trden in to jo je navdajalo z veseljem in s ponosom.

Čutila je v svojem srečju neko zadoščenje, da je premagala veliko skušnjavo. Tako ji je bilo, kakor da je šla skozi velik plamen, čutila pač njegovo vročino, a se rešila iz njega nedotaknjena. Ta njena zavest ji je dala moč, da se je vedla naravno in je mogla neprisiljeno in kakor po navadi občeovati s Klarico.

Posvetovanje markize Helene s Klarico o maskeradi je bilo sedaj tako strokovnjaško, da se ga je maršal

Marmont kaj hitro naveličal, zlasti ker ni mogel ujeti nobenega pogleda več, ki bi mu bil dal upanje, da markiza Helena še ni izrekla zadnje besede.

Ko je bil maršal odšel, se je v sosedni sobi vzdignil marki d' Aureville z zofe in leno stezal svoje ude. Slišal je bil vse, kar se je zgodilo med maršalom in med njegovo ženo, a vznemirilo ga to ni.

»Moja Helenica ima tudi svoj romancček,« je zevajoč rekel sam pri sebi. »Dokler me ne osmaši, naj se le zabava, saj v tej dolgočasni Ljubljani itak nima nič veselja.«

To je bilo vse, kar si je markiz mislil, a da se njegova žena zapeljivemu maršalu ni vdala, to mu je bilo vendar prijetno, to je laskalo njegovemu samoljubju in ga vsaj deloma potolažilo za neprijetnosti in poniževanja, ki mu jih je povzročala princezinja Dietrichstein.

Pustil je Heleno in Klarico pri njej posvetovanjih o toaleti in o lišpu za veliko maskerado in šel iskat razvedrila in zabave v Koloretovo kavarno, kjer je bilo zbiralšče francoskih oficirjev in kjer se je kartalo in popivalo cele noči.

(Dalje prihodnjik.)

co, svojo kavarno, tako, da bode volilce lahko terorizirala, docim zakon zapoveduje, da se ima volilni lokal nekako neutralizirati. Sicer pa rad pripoznam, da je cela zadeva več ali manj malenkostna, in da je glavni njen namen ta, nam postaviti nekatere kavdinične vislice, pod katerimi bomo morali stopati k volitvi v velik gajdivi gospoda Stefeta in drugih takih klerikalnih korifej! (Viharna veselost). Imel pa se je pri tem brez dvojbe tudi namen, očitno in pred celim svetom deklamirati, da stoji — če že ne deželna vlada, pa vsaj c. kr. deželni predsednik baron Schwarz, pri ti volitvi na strani slovenske ljudske stranke! Mi to jemljemo v vednost ter smatramo preložitve volitve v Gregoričev hotel za čim nespametne, nepotrebne in tudi smešne neobjektivnosti. (Tako je!)

In sedaj vprašam, čemu postopa baron Schwarz tako? Odgovor ni težak. Baron Schwarz ne postopa brezplačno, kar da Šusteršiču in njegovi stranki, za to vzame na drugi strani bogato plačilo. Na videz je baron Schwarz mariojneti v rokah voditelja slovenske ljudske stranke, v resnici pa baron Schwarz s koncesijami maši dr. Šusteršiču oči in usta, da ne vidi in ne opazi ničesar. Vseled tega se časi, v katerih smo mislili, da so že davno pretekli, zopet vračajo. V deželi imamo zopet tisto birokratsko germanizacijo, (Klici: Vestenecovi časi!) o kateri smo menili, da se na Kranjskem ne bode upala več na dan! Načelnik ti germanizaciji je c. kr. deželni predsednik baron Schwarz. (Skandal!) Ali pomagalec se mu ne manjka. Pred kratkim smo čuli v mestni zbornici poročilo, da je pričelo nadsodišče v Gradcu preganjati slovensko besedo in da se je pričela zopet tista otročja inkvizicija proti posameznim slovenskim stavkom. Zopet vidimo v pravosodju junake, ki menijo, da je avstrijska justica rešena, če se je v akcij prečrtala slovenska beseda! Zatorej prav kmalo doživimo, da bo Ljubljana nekak »Egerländer«, ki bo kmalo zaslovel po celi Avstriji. Uradovanje pri naših c. kr. polit. oblastnjah vam ni neznano. Kolikor največ mogoče, je nemško, ali baronu Schwarzu, ki je c. kr. predsednik v ogromni večini slovenske dežele, se je videlo to nemško uradovanje preslovensko. In zakaj, ker je baron Hein v politični službi namestil preveč Slovencev. Pritožil se je radi tega pri ministru in zahteval, da naj se mu v deželo pošiljajo nemški mladeniči, da bodo s tem, ker ne bodo večji slovensčini, državno upravo na Kranjskem zopet pomčili. (Čujte! Skandal!) Tam smo, kjer smo bili za časa grofa Turjaškega! Naši mladeniči v politični upravi ne bodo dobili službe, ker se baron Schwarz boji, da bi se državna uprava radi tega na Kranjskem preveč poslovenila! Da, častiti volilci, tako daleč smo že! A naši klerikalci so lepo mirni in tihi, samo da jim je baron Schwarz dal ogromno koncesijo, da mora polovico ljubljanskih volilcev voliti v dr. Gregoričevem hotelu!

Jaz za svojo osebo želim, da se našim nemškim sodeželanom ne kratiti niti najmanjša ustavna pravica in jaz bi najstrožje obsojal vsakega Slovence, ki bi nemškemu jeziku skazal tisto sirovo zaničevanje, katero je svoj čas kazal nemški uradnik našemu slovenskemu jeziku! Pri tem pa sem strog sovražnik vsaki germanizaciji, posebno če se vrši le-ta od strani političnega uradnika. Jaz smatram germanizujočega birokrata za velikega škodljivca ljudstva, za velikega škodljivca dobre uprave in za največjega motitelja tistega vsaj primitivnega soglasja, katero se mora vendar enkrat roditi med posameznimi narodi naše Avstrije! Zatorej sem pa tudi prepričan, da bode bodoči deželni zbor pravo ukrenil, če si bo zakulisno delovanje našega gospoda deželnega predsednika bližje ogledal ter vse tisto na sonce privlekel, kar je baron Schwarz diplomatsko maskiral s cenjenimi koncesijami, katere je dajal slovenski ljudski stranki!

Glavna in skoraj edina naloga bodočega deželnega zbora bode volilna reforma. Mi vsi občutimo, da je ta reforma neizogibna sedaj, ko se je volilna pravica za državni zbor tako bistveno spremenila. Veliko se govori o splošni in enaki volilni pravici, in jaz bi se je za deželni zbor ne bal ravno tako, kakor se je nisem bal za državni zbor, ako bi se bila hotela upeljati resnična, splošna in enaka volilna pravica. Ta volilni zistem, mov, ako se uporabi v svoji čistosti, oprt na enake pravice in enake dolžnosti, je vzor vseh volilnih zistemov. (Tako je!) Da pa se tudi prestrojiti, da služi v kalne namene! Pri državnem zboru je imel ustanoviti nemško hegemonijo, onstran Litve pa se bo splošna in enaka volilna pravica sprejela le tedaj, če se bo z njo za večne čase moglo podjarmiti nemadžarske narode. Kar se tiče deželnega zbora, naš položaj v tem vprašanju

ni težaven. Mi danes jasno vidimo, da Kranjska za svoj deželni zbor ne dobi splošne in enake volilne pravice, ako v ta namen ne zastavi vseh svojih moči v deželi najmočnejša stranka, to je slovenska ljudska stranka. Če bi bila konsekvantna in če njeno navdušenje v državnem zboru, kadar se je šlo za uvedbo splošne in enake volilne pravice, ni bilo ponarejeno, bi prevzela sedaj vodstvo, sedaj, ko se gre za uvedbo splošne in enake volilne pravice v deželni zbor! Mi ji hočemo slediti! Nikdar pa nas ne bode dobili za eksperimente, pri katerih bi ostal zastareli privilegij edeninosemdesetih veleposestnikov nedotaknjen in pri katerih bi služila pokvarjena splošna in enaka volilna pravica v dosegu politične goljufije, s katero bi se prikrajšala volilna pravica našega meščanstva. Pri državnem zboru smo že doživeli tako politično goljufijo, pri deželnem zboru je pa nočemo doživeti! (Viharno pritrjevanje).

Vsak rodoljub pa v dnu svoje duše dandanes občuti: da je eno predvsem potrebno. Da prične naš deželni zbor redno delati in funkcionirati. Da se to doseže, je iskreno želeli, da se bodoči deželni poslanci z mirnim in kolikor mogoče s hladnim duhom zbero v deželni zbornici.

Kdor v tem pogledu razburja in razvema duhove, ta je jako slab politik! Žalibog, da moram tudi na tem polju barona Schwarza postaviti v vrsto hudih grešnikov! Tu mislim na famozno kandidaturu radovijskega okrajnega glavarja! Gospod Kristan nam je v ti dvorani očital, da smo krivični, če uradnikom ne dovolimo pasivne volilne pravice. Čisto prav ima, ako bi mi tako pravico uradnikom res jemali! Nasprotno uradnik, katerega narod ljubi, kateri pozna potrebe naroda, je dostikrat najboljši kandidat. Vselej pa mora prinesiti s sabo značajno prepričanje, katero je neodvisno od njegove c. kr. službe. (Tako je!) Gospoda pl. Detela pa je deželni predsednik komandiral k ti kandidaturi pod pogojem, da ne pristopi k nobenemu klubu, k nobeni stranki in da ne prireja nikakih shodov. Gospod pl. Detela ne sme biti ne Slovenec, ne Nемец, ne naprednjak, ne konservativec, ne tič ne miš, ne krop ne voda! Po mojih mislih je taka kandidatura škandalozna. (Viharno pritrjevanje). Pa tudi sramotna je: predvsem za c. kr. kandidata samega, ki se daje zlorabljati v take namene od svojih predstojnikov! Sramotna pa je tudi za volilce, ki se hočejo zadovoljiti s kandidatom, katerega edini program v tem obstoji, da javno izjavlja, da nima nikakega prepričanja. (Res je!) Za našo stranko je pa ta kandidatura prav zelo provokatorična, ker se nam hoče s c. kr. vplivom odjesti mandat, katerega nam bi drugače odvzeti ne mogli. Kake posledice bo ta nesrečna kandidatura imela v deželni zbornici, danes niti ne vem. Prej kot ne se bodo pa tisti očetje, ki so spočeli politični porod gospoda pl. Detela, še kesali!

Proti koncu naj omenjam še potresnih posojil, katere bi rad dr. Gregorič izkoristil v svoje agitatorične namene. To je gotovo, da vsak želi, da bi se potresna posojila Ljubljani odpisala. Glavno delo pa se ima pri tem zastaviti na Dunaju, kakor se je svoj čas, dasi brezuspešno zastavljalo. Tukaj s ponosom lahko opozorjam, da je poslanec našega mesta storil vse, kar je bilo mogoče, in da se dr. Gregorič v tem oziru zavija v perje mojega prijatelja župana Hribarja! (Pritrjevanje in klici: Živio Hribar!) Naravnost otročje pa je bilo, da se je za večerjanski shod z Dunaja naročila posebna brzojavka, katere diši po menažerjski reklamni. (Klici: Tako je! Umazana čifutska reklama!) Kdor pozna politično življenje, ve, da take naročene brzojavke stvari vselej več škodujejo nego pa koristijo.

Pri koncu sem. Dr. Vladimir Ravnihar, ki bode prej kot ne celo življenje ostal mlad Adonis, se spodtaka nad moje starostjo. Verujte mi, da bi bil tudi jaz vesel, če bi naš gospod Bog ne bil starosti ustvaril. (Viharna veselost). Ali pri sedanjih razmerah stvaritve morate z mano vzeti tudi moja leta. Sicer vam pa ne delam nikake sile. Če me počastite s svojimi glasovi, Vam bodem hvaležen. Če mi jih ne daste, se bomo ločili z besedami: pa brez zamere!

Ko je dr. Tavčar končal svoj govor, so mu navzoči volilci priredili viharno ovacijo in navdušenega aplavza ni hotelo biti konca.

Ko se je navdušenje poglelo, je predsednik dr. Kokalj dal besedo g. kandidatu dr. Trillerju, ki je govoril tako-le:

čestitega prijatelja in tovariša dr. Tavčarja. Njegova pot bila je vedno ona neustrašnega slovenskega rodoljuba in prepričanega naprednjaka. Na tej poti skušal sem mu slediti tudi jaz in ta pot ostala bo tudi v naprej moja pot.

Pač pa je danes moja dolžnost, čestiti gospodje volilci in somišljeniki, da vam razkrijem načrt, po katerem nameravam zastopati in braniti zlasti interese in težnje naše ljubljene bele Ljubljane za slučaj, ako me vaše zaupanje postavi na odlično, a tudi težavno in odgovorno mesto zaupnika vseslovenske prestolice v deželnem zboru kranjskem. — In tu se mi je pred vsem dotakniti dejstva, da bo prihodnja deželnozbornska kampanja stala v znamenju volilne reforme. Na tej neodložni izprembe deželnozbornskega volilnega reda pa ima Ljubljana kot sreče dežele kranjske in tudi kot nositeljice in plačnice ogromnega dela deželnih bremen tako velikanski interes, da vas, čestiti gospodje volilci, mora pred vsem zanimati vprašanje, kako stališče zavzema tu kandidat, katerega se vam priporoča v izvolitev. In v tem oziru, moja gospoda, moram jaz odkrito in iskreno izpovedati, da sem stal glede načela volilne pravice, vsikdar na skrajnem levem krilu naše narodno - napredne stranke in da stojim tam tudi še danes navzlic vsem bridkim izkušnjam, ki jih je doživel slovenski narod ob upeljavi splošne in enake volilne pravice za osrednji parlament in vzlic precej globokemu razočaranju, katero je doživela v tem pogledu pač cela avstrijska javnost. — Jaz videvam namreč poglobitni, če ne edini razlog vsem dosedanjim neuspehom prvega ljudskega parlamenta v Avstriji v dejstvu, da ni prodrlo načelo primernega varstva manjšin, t. j. načelo proporcionalnosti volilne pravice. (Res je!) Pod pogojem te karte pa sem jaz slejkoprej absolutno pristal splošne in enake volilne pravice zlasti tudi za deželni zbor kranjski, ker bi se potem nobeni stranki, ki ima resnično zaslobo v narodu, ne bilo bati tistega neznesnega majorizovanja, kateremu so številni šibkeje stranke izpostavljene tudi po novem volilnem redu za državni zbor. In ker ima naša narodno - napredna kot svobodomiselnost stranka po mojem trdnem prepričanju skalnato zaslobo zlasti v inteligenci slovenskega naroda in jo bo vedno imela, zategadelj bi jaz v deželnem zboru kranjskem dvignil ob roki za splošno in enako volilno pravico po proporcionalnem sistemu. (Ploskanje!) Žalibog pa bo ostalo to moje stališče, tudi če bom izvoljen, zgolj akademsko! In to ne brez krivde naše klerikalne stranke, ki je vriskala ob upeljavi splošne in enake volilne pravice za državni zbor, ker je pri tej reformi brutalnost številnih brez regulatorja proporcionalnosti zajamčila nad vse krivično terorizovanje naprednega meščanstva, ki pa leži sedaj v prahu pred tistim pamfletom na pravično volilno reformo, katerega je bil vrgel liki novodobni Brenus, na vladno mizo pokojnega našega deželnega zbora sedanji najmlajši avstrijski baron Rožidar Schwarz. (Klici: Tako je! Klerikalci se valjajo v prahu pred nemškim birokratom.) Pa seveda, saj tudi ta »reforma« garantuje Slov. Ljudski Stranki politično uničevanje tiste meščanske inteligence, v kateri si ta stranka zaman trudi pridobiti trdnih tal! In to je vladna nagrada klerikalni stranki za prizanašanje oni nad vse krivični, privilegovani nemški poziciji v našem deželnem zboru. — Saj je resnica — to lojalno priznavam — da zastopniki tistih štirih tucatov nemških baronov, ki po večini niti v deželi ne bivajo, lahko z golo abstinenco preprečijo vsako jim neljubo volilno reformo, a resnica je po mojem trdnem prepričanju tudi ta, da bi bila z doslednim in vzajemnim delom obeh slovenskih strank že danes razbita in uničena ta sovražna trdnjava. (Pritrjevanje.) Taka vzajemnost, takozanekrat zamujeeno združenje ad hoc brez zatajenja lastnih načel pa bi bilo po mojem mnenju tudi v bodočnosti mogoče le tedaj, ako pride klerikalna stranka do spoznanja, da svobodomiselnost stranke v slovenskem meščanstvu ubila ne bo in ubiti ne more, ker je taka stranka naravna in neizogibna emanacija slehernega kulturnega naroda. (Ploskanje in pritrjevanje.) in do spoznanja, da vsled tega svobodomiselnega meščanstva tudi pravične soudeležbe pri deželnem gospodarstvu oropati ne sme in ne more! — To spoznanje pa danes žal še pogrešam in zategadelj se bojim, da bo v bodočem deželnem zboru treba še trdega in neizprosnega boja za pravice kranjskega slovenskega meščanstva, katero reprezentujete v prvi vrsti vi, častiti gospodje ljubljanski volilci. Najslabši vaši zastopniki v tem boju pa bi bili pač možje, ki se vam sadne dni s bobnečimi obljubami

za mešetarje ponujajo po ljubljanskih vogalih, češ, da niso ne ptič ne miš. Mešetarjev ne rabimo, zakaj neizogibna mešetarja bi bila na naše stroške. (Klici: Tako je. Pri volitvi bomo mešetarjem pokazali vrata!) Pošteno sporazumljenje je mogoče le od stranke do stranke. V ta boj in eventualna ta pogajanja mora vsled tega poslati tudi narodno - napredna stranka zanesljivih svojih mož in v to poklicana je v prvi vrsti Ljubljana. Ako meni poverite ta častni posel, velesenjeni somišljeniki, tedaj bi pri vsi dobri in poštenu volji za sporazumljenje imel pred očmi neizprosno tri kardinalne točke: Prvi da bi nikdar in pod nobenim pogojem ne privolil v to, da bi izšla iz boja za pravično uravnovo volilne pravice brez globoke rane tista neznosna, nesocialna in anahronistična nemška supremacija, reprezentirana v takozvani veleposestniški kuriji. (Viharno pritrjevanje). — Drugi bi se z vsemi in če greba tudi z najskrajnejšimi sredstvi uprl zoper to, da bi se — kakor je to zapisano v vladni predlogi — še bolj pristiglo itak že preskromno zastopstvo naših mest in trgov, pred vsem pa našega stolnega mesta. Ta naša Ljubljana je že danes najbolj zanamarna pastirka (Klici: Res je! Ljubljani se dela krivica!) med vsemi deželnozbornskimi volilnimi okraji. Izmed 37 poslancev prisojena sta jej bila dva tačas, ko je štela komaj 20.000 duš, torej okroglo 1/24 vsa deželna prebivalstva. In ista cela dva poslanca volila bo tudi sedaj, ko šteje blizu 40.000 duš, torej skoraj 1/12 cele dežele ter mora zmagovati vrh tega tretjino vseh deželnih potrebščin! Po samem številu prebivalstva bi torej pristojali Ljubljani v reformovanem deželnem zboru s 47 poslanci najmanj 4 zastopniki, po interesnem zastopstvu pa 8—10, a vladna reforma, sezidana na tem interesnem zastopstvu, prepušča Ljubljani milostno — stara dva mandata! (Klici: Skandal! Kje je pravica?) Tako volilno »reformo« moja gospoda, bi jaz kot ljubljanski poslanec po svoji vesti in svojem prepričanju moral obsojati, in z vsemi in tudi z najskrajnejšimi sredstvi pobijati, dokler se preveč kričeča krivica vsaj deloma ne popravi in ublaži. Tretja točka mojega neizprosnega načelnega naziranja pa bi bila ta, da bi — dokler se kakor rekoč ne da doseči proporcionalni sistem — deloval z vso vmo in silo na to, da doseže kar najizdatnejše zastopstvo tudi oni del prebivalstva, ki nosi dosihdobe bremena deželnih potrebščin, ne da bi imel tudi pravice posegati v deželno gospodarstvo. V tem pogledu bi jaz nikdar ne pozabil, da sem tudi poslanec in zaupnik teh doslej brezpravnih naših somoščanov. — (Ploskanje.) To je, odkrito in neustrašno povedano moje stališče glede volilne reforme, in tako, moja gospoda, si misl m jaz reševanje tega vprašanja, na podlagi narodne in socialne pravičnosti.

In sedaj prehajam na gospodarsko vprašanje. Tu pa moram biti posebno skromen, ako hočem biti vesten. Tistega dvojnega sv. Miklavža, ki se Vam vsiljuje s polno torbo sladkih obljub po ljubljanskih vogalih nočem posnemati. Kandidata vladno - klerikalno - nemške koalicije — tako ju pač smem imenovati danes, ko je gotova stvar, da bode šli zanjo v boj vsi ti trije združeni nasprotniki slovenskega naprednjstva — sta si glede svojega gospodarskega programa stvar uredila jako komodno, in tudi jako — neprevidno. Komodno za to, ker sta meni nič tebi nič prepisala na svoje lepake bogate obljube, s katerimi je klerikalna stranka obsipala svoje kmete na zadnjem zaupnem shodu ter sta pri vrgla še par ocvirkov za trgovce in obrtnike. Neprevidno pa za to, ker sta prezrla, da je gospodarski program klerikalne stranke popolnoma agrarski, kar je tudi naravno, ker ima ta stranka edino zanesljivo zaslobo v kmetih. Gospodarski interesi mestnega prebivalstva pa so dandanes v marsičem naravnost nasprotni agrarnim zahtevam in zategadelj si ne morem predstavljati mestnega poslanca z agrarskim programom. Spominjati se Vas usojam le na boj zoper podražanje mleka in mesa, v katerem si meščan in kmet stojita naravnost sovražna nasproti. Jaz bi vsled tega kot mestni poslanec ne mogel delati nikakršnih koncesij prežiranim agrarnim zahtevam klerikalne stranke ter bi smatral marveč za svojo poglavitno dolžnost, da bi se z vso silo upiral zoper tako nepotrebno in zgolj politično rassipanje deželnih sredstev, katere mora v največji meri zmagovati mestno prebivalstvo, v agrarne svrhe. Zlasti

pa bi se še branil vsake nove posebne davščine na potrebna živila itd., ki zadeva, kakor kaže izkušnja, najhujše neimovite sloje mestnega prebivalstva in onega večjih industrijalnih center. — Deželi bo torej treba na drug, pravičnejši način iskati novih virov dohodkov in prvi vrsti zato, da plača svoj častni dolg učiteljsstvu s primerno regulacijo sedanjih naravnost sramotnih plač. (Pritrjevanje.) Podrobneje vam danes, častiti gospodje volilci, svojega gospodarskega programa ne morem razvijati, zastavljam vam pa svojo moško besedo, da bom, ako me počastite z vašim zaupanjem, skušal po najboljših močeh braniti pravične gospodarske interese mestnega prebivalstva. (Živoklici!) In bojim se, da bodo ti interesi v našem novem deželnem zboru prav krvavo potrebni energičnih braniteljev. (Res je! Neustrašnih mož nam je treba!)

In sedaj izbiraj zavedno ljubljansko meščanstvo! Uradniki, trgovci in obrtniki ste po veliki večini. In jaz vprašam: ali se more ogrevati kakršnikoli uradnik za oficialnega ali neoficialnega kandidata one stranke, ki je stoprav pred par meseci v zloglasni Gostinčarjevi interpelaciji, podpisani od vseh kranjskih klerikalnih poslancev, naravnost za sleparje, goljufe in krivoprisežnike opsovala naše vrle narodne sodnike? Mari mu ne zabranjuje tega najnavadnejši čut stanovske solidarnosti, pa naj bo potem podpiranec klerikalne stranke Peter ali Pavel? In jeli zamore zaupati takemu kandidatu zavedni trgovci in obrtniki, ako se spominja, kako strupeno je hujskala klerikalna stranka stoprav preteklo jesen zoper vseslovenski trgovski shod, zoper to velečastno in povsem nepolitično trgovsko manifestacijo, ki je imela pred očmi zgolj povzdigo gmotnega blagostanja celotnega slovenskega naroda!

Izbirajte! Na eni strani se vam priporoča mož, ki ni nikdar obračal svojega plašča po vetru, ki vam pa obljublja zgolj to, da želi postaviti svoje skromne moči v pošteno službo napredne bele Ljubljane; na drugi strani pa stojita pisana kandidata treh strank, ki bi niti eni ne mogla izpolniti bogatih obljub, katere delata vsem tem!

In nečesa ne pozabite, velesenjeni gospodje volilci, tega, da se ne gre za osebe, temveč za stvar in da omahljivca ne sme biti v naših vrstah. Zmaga obeh naprednih kandidatov v Ljubljani ne bo zmaga oseb, temveč zmaga ideje naprednosti in svobodomiselnosti, bo dokaz, da je ta ideja tudi v slovenskem narodu nepremagljiva.

In tako bodi, če je to vaša volja, slovenski napredni možje, zakaj iz vaših rok želim jaz imeti svoj mandat, zgolj in edino iz vaših — ali pa nobenega!

Dr. Trillerjeva izvajanja so volilci odobrili s hrupnim aplavzom, kar je dokaz, da je govoril volilec iz sreca. Ker se v klub opetovanemu pozivu ni nihče oglasil za besedo, je predsednik zaključil shod s pozivom na zbrane volilce, naj na dan volitve složno kot en moč oddajo glasovnice za oba napredna kandidata dr. Tavčarja in dr. Trillerja.

Cesarjev jubilej.

Dunaj, 16. februarja. Kakor znano, je izrekel cesar željo, naj bi narodi njegove 60letnice ne praznovali s hrupnimi in dragimi prireditvami, temuč s splošno koristnimi in dobrodelnimi ustanovami. Pri tem je cesar mislil v prvi vrsti na skrb za otroke, saj se imenuje naše stoletje otroško stoletje, ker se je vendar začelo posvečati nekaj več skrbi za vzgojo in telesno negovanje deteta. O tej cesarjevi želji se je posvetoval že tudi ministrski svet ter prišel do sklepa, da priporoči javnosti obsežno akcijo za preskrbo otrok kot glavni cilj patrijotičnega prizadevanja povodom cesarjevega jubileja. Pri tem se misli na različne naprave, ki so v tesni zvezi s skrbjo za otroke, kakor ustanovitve šol za matere, domovi za dojenčce, brezplačne delitve mleka za revne dojenčke, vzgojevališča za nepopolno duševno razvite otroke, otroške bolnišnice, ortopedični zavodi za telesno pohabljenе otroke, letovišča za revne otroke velikih mest itd. Komisija odličnih strokovnjakov bo pomagala vladi organizirati to jubilejno nalogo. Darila v ta namen bodo sprejemala predsedstva vseh namestništev in deželne vlade.

Zalaganje armade.

Dunaj, 15. februarja. Pododsek avstrijske delegacije za

(Dolge v prilogi).

zalaganje armade je končal danes svoja posvetovanja. Sprejetih je bilo mnogo resolucij v prilog kmetijskim, industrijskim in obrtnim slojem. V teh resolucijah se pred vsem zahteva, naj se strogo gleda na to, da pride avstrijska državna polovica pri zalaganju armade po razmerju kvote do veljave. Nadalje se zahteva pospeševanje kmetijskega združništva, organizacija kontrolne in evidenčne službe v poljedelskem ministertvu.

Program čeških kompromisnih strank.

Praga, 15. februarja. Češki radikalci, napredni državno-pravni in češki narodni socialisti so izdali ravnokar skupen volilni oklic, v katerem zahtevajo splošno volilno pravico za deželni zbor in razširjenje njegove kompetence. Nadalje zahtevajo, naj se kraljevi grad na Hradčinu in sploh vsa kronska posestva vrnejo deželi Češki. Obljube, ki jih je dal kralj češkemu narodu v reskriptu leta 1871., se naj izpolnijo. Končno se zahteva za dežele češke krone posebno najvišje in upravno sodišče.

Uprava Bosne in Hercegovine.

Dunaj, 16. februarja. Ogrska delegacija je razpravljala v večernejši seji o okupacijskem kreditu za leto 1908. Hrvaška delegata dr. Vinković in dr. Babić sta se zavzemala za avtonomijo Bosne ter se pritoževala nad germanizacijo v zasedenih deželah. Da si v deželi pravzaprav ni Nemcev, vendar se od vseh javnih uradnikov zahteva znanje nemškega jezika. Po novem tiskovnem zakonu se postopa s časnikarji, kakor z navadnimi hudodelci. — V podrobni debati je govoril minister baron Burian, ki je rekel, da je 83% vseh uradnikov v Bosni in Hercegovini Slovanov, med ostalimi 17% pa niso le Nemci, temuč tudi Madžari, Italijani in Rumuni. Vsak Bošnjak, ki ima potrebno kvalifikacijo, se mora glasom štatutov namestiti. Danes je že 125 Bošnjakov javnih uradnikov. Znanje nemščine se oblikovno ne zahteva, pač pa znanje deželnega jezika. Kar se tiče očitanja absolutizma, je Avstro-Ogrska prevzela v Bosni le osrednjo oblast z nalogo, ustvariti urejene razmere, da bo mogoče polagoma preiti k ustanovitvi, s čimer se je že pričelo. Glede tiskovnega zakona je treba vedeti, da je časopisje v Bosni mlado in mlade so tudi moči, zato je treba te elemente šolati, kar je mogoče le tako, da se tiskovni zakon natančno izvršuje. Po vsestranski ministrovski razložitvi je bil proračun v splošnem in v podrobnostih sprejet.

Nasilna razlastitev poljskih zemljišč na Pruskem.

Berolin, 16. februarja. Komisija gosposke zbornice je sprejela znano protipoljsko predlogo v drugem branju, toda z znatnimi spremembami. Tako se glasi § 13.: „Državi se podeli pravica, da si pridobi v obrambo (?) nemstva zemljišča potom razlastitve,“ takoj nato pa se je vrnil novi § 13. a, ki določa obširne izjeme, kakor: poslopja ki so posvečena javni božji službi; pokopališča; posestva, ki so last cerkev, verskih družeb; zemljišča ustanov, fidejkomisov; zemljišča, ki jih ima sedanji posestnik že najmanj 10 let; zemljišča, ki jih je sedanji posestnik podedoval ali priženil itd. — Sicer pa tudi tako spremenjena predloga še ni zagotovljena, ker se vladi še vedno ni posrečil kompromis s opozicijskimi strankami v gosposki zbornici.

Mobilizacija na Ruskem.

Odesa, 16. februarja. Vest, da so dobile vojaške posadke v okrajih Kijev in Odesa mobilizacijsko povelje, je resnična. To pa se ni zgodilo direktno napram Turčiji, temuč zaradi turško-perzijskega konflikta, ki je spravljal v nevarnost tudi ruske interese. Sedaj se je napetost poglobila, da se ni bati vojske.

Rusko-kitajski konflikt.

London, 16. februarja. Rusko-vzhodnokitajska železniška družba zahteva glasom pogodbe iz leta 1896. policijsko in upravno sodišče v Harbinu. Kitajska vlada protestira proti ustanovitvi ruske mestne uprave, češ, da je imenovana železniška družba kupčijsko podjetje. Francosko besedilo pogodbe, ki je edino podpisano, se razlikuje od kitajskega besedila. Vsled tega bo kitajska vlada apelirala na tuje velesile.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 15. februarja. — Nemški poročevalci, ki iz Ljubljane pišejo v graške liste, so postali prava svojati, ki laže in zavija,

kjer mora. O zadnji seji mestnega sveta ljubljanskega poročajo, da je dr. Tavčar očitil baronu Schwarzu Gassenbüberei, Narretei in tako dalje. Ni treba omenjati, da je vse to zlagano, in le sad umazane domišljije dotičnega kaznovskega pisarja. Ti grmančki bi radi konkurirali s pisavo, katero izliva po „Novi Dobi“ znani politični klovni Robida, Ravnihar in tovariši. Brez dvojbe družba, katera je druga druge vredna.

— Volilni shod trnovskega in krakovskega okraja. „Politično in prosvetno društvo za Krakovo in Trnovo“ je sklicalo na večeraj popoldne v gostilno vrlega narodnjaka g. Steinerja na Opekarski cesti volilni shod, ki je bil izvrstno obiskan. Krakovo in Trnovo se probuja vedno bolj in reči se mora, da naj bo ta okraj vsem drugim ljubljanskim, posebno pa predmestnim okrajem v živ zglede, kako je treba delati v narodnem, prosvetnem in gospodarskem oziru. Tako krepke organizacije nimamo nikjer. Predvsem je to zasługa „Političnega in prosvetnega društva“, ki z izredno intenzivnostjo deluje vseh povsod. — Večerašnji shod je otvoril predsednik sklicujočega društva kontrolor g. Trstenjak. Kot prijatelj smo se sešli, je rekel, da se pogovorimo o prihodnjih deželnozbornih volitvah. Povabili smo na naš shod oba kandidata gg. dr. Tavčarja in dr. Trillerja (viharini živio-klici) ter državnega poslanca gosp. Ivana Hribarja (zopetni viharini živio-klici). Vsi trije so se odzvali našemu povabilu. Ponosni smo na našega državnega poslanca, ki je goreč prijatelj našega okraja in nam vedno izkazoval svojo naklonjenost. Zato mi izrekam zahvalo v imenu vsega okraja. (Viharno odobravanje.) Kakor njega tako tudi oba kandidata najpristrajše pozdravim. Pozdravljam nadalje zastopnike raznih okrajev ljubljanskih. — Kdo bi si bil pred enim letom upal sklicati pri nas shod, da bi mogel računati na tak velikanski uspeh kot danes? Ne bil bi mogel spraviti skupaj niti polovice tako odličnih oseb. Da imamo danes znamenoviti tak preobrat, je posledica ljubezni do dela, ki se je uprav zadnji čas z elementarno silo razvil med nami. Pred 20 leti je bilo Trnovo prava gmajna, kjer so se potikali razni sumljivi ljudje, ki so bili nevarni imetju in tudi življenju. Danes pa Trnovo ni več gmajna, ampak civiliziran okraj, ki stoji na braniku za slovenstvo in naprednost. Danes je Krakovo in Trnovo vzor drugim okrajem. Še ne v teku enega leta se je ustanovilo tu šest organizacij, ki vse delujejo za zboljšanje razmer. Ne delamo za sedanost, ampak za bodočnost. Za gospodarsko stroko tega okraja bo še treba mnogo storiti. Delali bomo na ustanovitve živinske zavarovalnice (odobravanje). Kakor naša okraja povsod solidarno nastopata, tako se bosta tudi skupno potezovala za naša kandidata, da bosta izvoljena. Pri nas je doma stroga disciplina. Naj bo nasprotni kandidat ta ali oni, kdor nima trdnega prepričanja, kdor se lovi in opriema raznih strank, da bi z njih pomočjo zlezal kvišku, tega in takega ne maramo in ga ne bomo volili. (Viharno odobravanje.) Tega mnenja nisem jaz sam, ampak tudi vsi posestniki, trgovci in obrtniki tega okraja. Naša kandidata sta moža neumornega ne dela narodnem polju. Dr. Triller je neustrašen naroden borilec v obč. svetu, zato ga napadajo naši politični nasprotniki. Dr. Tavčarja poznate vsi kot dobrega prijatelja in odličnega zastopnika slovenstva. Tudi nanj lete nasprotniške pišice, seveda z istim uspehom kot pri dr. Trillerju. Kot slovenski naprednjaki in narodnjaki imamo torej dovolj povoda, da jim pri prihodnjih deželnozbornih volitvah oddamo svoje glasove soglasno. (Klici: Oddali jih bomo!) Predsednik je dal nato besedo g. dr. Trillerju, ki je burno po zdravljem poudarjal sledeče: Moja tovariša sta dr. Tavčar in Ivan Hribar. Ponašam se z njunim pobratimstvom. Ker imam taka pobratima, mislim, da ne morem biti tako zavržen kot me slika „Nova Doba“, ki pravi, da sem personifikacija posebejblene nezmožnosti. (Klici: Hči dr. Ravnihar po sebi meri!) V občinskem svetu ljubljanskem sem že šest let in nikdar nisem držal križem rok, kadar se je šlo za blagor Ljubljane. Stiri leta sem v upravitelstvu Mestne hranilnice, v mestnem šolskem svetu sem, predsednik sem „Zveze slovenskih odvetnikov“, katera se z vso enerģijo in tudi uspehom poteguje za veljavo slovenskega jezika pri sodiščih. Ako so mi vse to poverili razni merodajni faktorji, potem gotovo ne morem biti tako silno nezmožen, kot trde o meni moji nasprotniki. (Klici: Jezi jih, da sami nimajo tako zmognih moči!) Nasprotna kandidata igrata sv. Miklavža, ker vse obetata, dasi vesta, da tega ne bosta spoznala. Jaz vam ne morem prinašati sladkih obljub, a dam vam zagotovilo, da bom s poštenim slov. stroem in pošteno slovensko dušo delal za vas, kakor sem vaju tako delati.

Zvest pristaš ostanem narodnapredni stranki, pa naj bom izvoljen ali ne. (Klici: Izvoljeni morate biti!) Ne boste dali glasov meni, ampak narodnapredni stranki in svobodnomiselnim načelom, ki so nepremagljiva. (Viharno odobravanje.) Nato je povzel besedo g. dr. Tavčar, ki je isto tako burno pozdravljen dejal: Zadolžen sem, da sem se sešel z vami. Pred 30. leti je bilo v tem okraju še vse drugače, nego je dandanes. Od kar je naša stranka dobila v Ljubljani krmilo v roke, se je ta okraj znatno povzdignil. Seveda se kar naenkrat ne da vsega storiti, ampak je mogoče marsikaj le s časoma doseči. Trnovčani in Krakovčani so bili svoj čas nasprotniki vladajoče stranke. Stvar se je pa preokrenila in danes smo si s Trnovčani in Krakovčani ljubi prijatelji. Prav je in dobro, da smo si prijatelji. Od prijateljev ima ta okraj gotovo več nego od nasprotnikov. Volilni boj se bo v teh dneh zelo razvil in naši nasprotniki nas bodo na rešeto devali in nam očitali vse mogoče. Ispraisal se si svojo vest natanko, a nisem mogel najti nobenega takega političnega greha nad seboj, kakršne mi mečejo v obraz moji politični sovražniki. Največji moj greh je po njih zatrdilo, da sem brezverec, da naša stranka sploh nima vere. Izjavljam tukaj odločno, da nočem biti brezverec. V politiki sem se pa držal načela, da vera v njej nima ničesar opraviti in da se ne sme zlorabljati v agitacijske namene. Zato so mi najbolj zoporni oni kaplani, ki uporabljajo svojo božjo službo v politične svrhe. Na deželi na odpravo take zlorabe ni še hitro misliti, v mestih, posebno pa v Ljubljani, bi bil pa že skrajni čas, da gotovi kaplani opuste ta posel. Posebno ta-le trnovski! Da naša stranka ni brezverska, vidite, da je trnovska fara mestna in da jo mesto popolnoma vzdržuje, kar bi gotovo ne storilo, če bi vladali v njej taki brezverci, kakršne nas slikajo. Vzornega duhovnika imate v vašem župniku Vrhovniku (navdušeni živio-klici), a klerikalci ga napadajo, da je tudi on liberalce, kar pomeni pri njih toliko kot brezverec in da je ravno tak kot jaz. In vendar je Vrhovnik „anima candida“, ki naj bi bil za vzgled vsem duhovnikom naše škofije tako v privatnem kakor v javnem življenju. Iz tega vidite, koliko je verjeti natolcevanjem naših nasprotnikov. Ako oddaste meni svoje glasove pri prihodnjih volitvah, delal bom v korist vašega okraja po vseh močeh. Da bom z uspehom delal, je toliko bolj pričakovati, ker sem obenem občinski svetnik in torej z dvema žebljema pribit na svoje volilce. (Viharno odobravanje.) — Nato se je oglašilo več volilcev k besedi. Prvi je izjavil, da popolnoma zaupa kandidatom, da bosta vedno vestno zastopala koristi volilcev, zato priporoča, da jih voli vsak napreden volilec. Gosp. Sič je poudarjal, da je okraj dobil že veliko dobrot od mestnega zastopstva, odkar obstoji trnovsko politično društvo. Da pokažemo naprednost, volimo kandidata soglasno! G. Bizjak je ostro bičal postopanje tistih, ki so nabiti po vseh oglih. Že pri zadnjih državnoborskih volitvah so hujskali zoper našo stranko in se vezali na vse plati. Hinavci so in neodkriti ljudje. Zveza z Nemci se jim vedno bolj vidi. Obč. svetnik g. Bergant pozdravi zborovalce kot član političnega društva za šentjakovski okraj in pozivlja, naj vsi oddajo svoje glasove kandidatom. Končni govor je imel nato g. Trstenjak. Ako bi dobila črna garda v deželi vso oblast v roke, potem naj slovenski obrtniki in trgovci kar popusti svojo obrt oz. trgovino. Skrbeli pa bomo, da Nemci in klerikalci ne bodo nikdar odločevali pri nas. Krakovčani in Trnovčani so pokazali svojo zavednost že takrat, ko so imeli Ljubljano v rokah Nemci in nemškutarji. Posebno so pa napredovali ob zadnjih državnoborskih volitvah. Kakor kaže zdaj, bosta imela pri predstojajočih volitvah napredna kandidata 3/4 vseh glasov volilcev Krakovega in Trnovega. (Odobravanje.) Gospod govornik je omenjal nato težnje okraja, za katerega je velikega pomena osuševanje barja, ki se prične letos, ter most na to barje. Navajal je, koliko je društvo že doseglo, za čem stremilo. Za strokovno izobrazbo svojih članov je mnogo storilo in je to izobrazbo skušalo elasti delavstvu v prid obrniti, dobro vedo, da je zavedno delavstvo krepka njegova opora. Zato se bo potezovalo tudi za splošno, a pošteno volilno pravico za dež. zbor, da pridejo zdaj brezpravni sloji do politične pravice. Govornik je nato zaključil shod pozivljajoč, naj na dan volitve vsakdo voli napredna kandidata, kar jo bilo sprejeto z viharim navdušenjem, ki se je kazalo med celim zborovanjem. Tako lepega shoda gotovo še ni bilo nikoli v kakem ljubljanskem predmestju pred vsem pa v Trnovem ne, zato je tudi pričakovati, da bo obrodil zaželjene lepe sadove.

— Shod „neodvisnih“ kandidatov. V soboto večer sta sklicala takozvana „neodvisna“ kandidata dr. Vinko Gregorič in dr. Vladimir Ravnihar v „Mestni dom“ shod v svrhu, da bi razvila pred volilci svoje programe. Čudno je, da tega shoda nista priredila v „Unionu“, kjer je eden izmed gospodov takorekoč neomejen gospodar. Ali sta se morda bala, da bi se s tem, ako bi sklicala shod v „Unionu“, kompromitirala v svoji toliko poudarjeni „neodvisnosti“? Shoda se je udeležilo kakih 300 do 350 oseb, pretežna večina izmed teh so bili pristaši narodnapredne in socialnodemokratske stranke, ki jih je gnala na zborovanje zgolj radovednost slišati nov evangelij, ki ga hočeta oznanjevati dr. Gregorič in dr. Ravnihar. V sprednjih vrstah so stali klerikalci, ki so vobče tvorili elitno gardo obeh „neodvisnih“ kandidatov. Predsednika „neodvisnega meščanskega odbora“ Fr. Žužka ni bilo videti, nadomestoval ga je menda stari Korskica, ki ga je dr. Ravnihar pripeljal na oder, da je prevzel predsedstvo. Na shodu smo opazili te-le klerikalne in „neodvisne“ kapacitete: očetja Prosenca, znanega krčmarja Avguščina Zajca, sodovičarja Potnika, trgovca Lednika, dr. Zajca, mladega Gostinčarja, neizogibnega Volto, uradnika Roštana in Bradaško, Orehka, Fr. Kristana in bivšega kolarja Anžiča. Poleg teh kapacitet je bilo na shodu še mnogo klerikalcev „minorus gentium“, katerih imen ne poznamo, a so služili za izvrstne klakerje. Kot prvi je govoril dr. Gregorič. V uvodu je naglašal, da je popolnoma neodvisen kandidat demokratskega mišljenja. Nato se je skliceval na sobotno naročeno brzojavko v „Slovenec“, da bo vlada ljubljanskim hišnim posestnikom odpisala potresno posojilo, ter koval iz te vesti reklamo za svojo osebo. Naglašal je, da ima vsak stan svoje eksistenčne pravice, da vsled tega ni prav, da so nekateri stanovi izključeni od deželne uprave. Obsojal je boj drugega proti drugemu ter poudarjal, da je treba ta boj ublažiti s tem, da se doseže edinstvo vsaj na gospodarskem polju. Zato je on prevzel kandidaturu kot neodvisen kandidat. V deželnem zboru bo veliko dela in sicer na socialnem, gospodarskem in kulturnem polju. Pred vsem je treba rešiti socialno vprašanje, na katerem temelji tudi gospodarsko in kulturno vprašanje. Nato je razpravljalo o zavodih v varstvo mladine, o alkoholizmu, ki ga sedaj izrablja deželna zase, o hiralnicah, o novi železnici, o stalnih obrtnih razstavah, o ljudskem šolstvu in o učiteljskih plačah, o znižanju hišnega davka, o tujskem prometu, o trgovini in obrti itd. Med govorom je stavil razna vprašanja, na katere sta spontano odgovarjala z medklici mladi Gostinčar in gospod Avguštin Zajec. Gregoričeva izjavljala so bila silno suhoparna in nejasna, zato pa tudi niso napravila prav nobenega vtiska na poslušalce.

Nato je nastopil dr. Ravnihar. Rekel je, da še pred 14 dnevi ni slutil, da bo kandidiral za deželni zbor. Šele ko ga je eksekutivni odbor njegove stranke pozval, je sprejel kandidaturu. Če bo izvoljen, ne bo smatral poslanstva za sinekuro, ampak za polje intenzivnega dela; njegovo življenje je posvečeno delu. Odločil se je za kandidaturu, ker šteje njegova stranka v mestu mnogo pristašev in ker je Ljubljana. Na očitanje, da je stopil v zvezo s klerikalci in Nemci, odgovarja, da so vsa ta očitanja neresnična. On je pristaš gospodarske stranke, njegovo načelo je narodnost, zato je tudi neomadeževan njegov značaj. Soveno on ni, ravnopravnost priznava Nemcu in Lahu. Ker nisem šoven, se mi je to pri gotovih ljudeh celo zamerilo. Po mišljenju je on neklerikalec, tega pa pobebe on ne naglašja, saj tudi S. L. S. neče biti klerikalna. Gonja proti duhovnikom se mu stoji, zato ga tudi nihče ne bo videl v onih vrstah, ki bi vodile boj proti duhovščini. Svoj nastop proti narodnapredni stranki je opravičeval s tem, da je določeno pogin, ker so njeni voditelji baje nesposobni jo rešiti. Glede volilne reforme stoji na stališču kakor klerikalna stranka, da se je za sedaj zadovoljiti s splošno kurijo. Glede veleposestniške kurije je mnenja, da se to vprašanje da najlažje rešiti na ta način, da slovenski magnati pokupijo 10 nemških veleposestev na Kranjskem ter s tem pridobijo Slovincem večino. Za splošno volilno pravico sta se izrekli klerikalna in liberalna stranka. Voditelj srčnost S. L. S. on veruje, ne veruje pa v odkritosrčnost liberalne stranke, ker bi s tako volilno reformo naprednjaki v bodočem dež. zboru izmed 50 mand. dobili samo 8. Koncem govora je vnovič reagiral na očitanje glede zveze z Nemci in klerikalci ter jih proglasil za laž. Ko je končal, so mu ploskali maloštevilni njegovi pristaši in v prvih vrstah se nahajajoči kler-

ikalci. Za Ravniharjem sta govorila bivši kolar Anžič in — Roštan. O govorih teh dveh je bolje, da molčimo. Med Roštanovim govorom je prišlo do dokaj burnih prisorov, kar je imelo za posledico, da je Korskica hitel zaključiti shod. Socialisti so nato improvizirali nov shod. Kot govornik je nastopil sodrug Kocmur, ki je neusmiljeno seciral politično hinavstvo „neodvisnih“ kandidatov. Prvi nastop neodvisnih kandidatov se je torej končal s popolnim faskom, kar je pač slaba perspektiva za volitve same.

— Dr. Ravnihar ne igra pod enim klobukom s klerikalci in Nemci. V soboto je nekdo, čigar ime nam je znano, a ga za sedaj še zamočimo, brzojavil samolastno v imenu odbora „Slovenske sokolske zveze“ na vsa sokolska društva, da ni resnična vest, da bi predsednik te zveze dr. Ravnihar igral kot „neodvisni“ kandidat pri volitvah v Ljubljani pod enim klobukom s klerikalci in Nemci, češ, da je že Ravniharjeva oseba dovoljno jamstvo, da se kaj takšnega ne more zgoditi. Temu nasproti konstatujemo samo suho dejstvo, da se Ravniharjevi pristaši javno postavljajo po Ljubljani, zatrjujoč, da je Ravniharju že zagotovljenih 300 nemških in 500 klerikalnih glasov. In če ne tiči dr. Ravnihar pod eno odejo s klerikalci in Nemci, kako je to, da se je na svojem shodu odrito izrekel za tisto deželnozbornsko volilno reformo, katero je sestavila klerikalno-nemška koalicijska? Erkläret uns, Graf Öndur, dies Rätsel der Natur! Če nima dr. Ravnihar nobenega stika niti s klerikalci, kako je to, da so tvorili na njegovem shodu njegovo elitno kohorto najzagrizenejši klerikalci in da je poleg Roštana njegovo kandidaturu priporočal edino klerikalec Anžič? Mislimo, da so to pač dovoljni dokazi za trditev, da dr. Ravnihar ni neodvisen kandidat, marveč kandidat združene nemško-klerikalne koalicije! Tako je in nič drugače!

— Slovenci v Kočevju. Velikansko vrvenje v mestu. Vse glave so skupaj. Vso noč je morala stražiti žandarmerija hišo E. Petscheto v na najlepšem mestu Kočevja... In zakaj? Zato, ker je ba je neki Slovenec iz Ljubljane ali od kod kupil to hišo, ker je bil lastnik tako predren, da je brez dovoljenja teristične klike prodal svojo lastnino... V naši slovenski deželi mora orožništvo čuvati proti nesramnim napadom tega rodu našo lastnino... Ali se vam ne stiskajo pesti nehoti? Ali vam ne vre kri? Sokoli, tu bo vaše mesto, tu bo torišče za vas. Slovenci, ki tvorijo v kočevskem sodnem okraju, kar mora priznati vsak poznavalec, že danes več nego polovico prebivalstva, so bili dosedaj na nečuten način zatirani. S piščalkami in s pestmi je terorizovalo par premožnih krošnjarjev vse drugo revnejše ljudstvo, ki si niti ni upalo imeti kako prepričanje, niti govoriti slovensko. Da je vlada podpirala nemstvo v šolah, uradih, to je še danes tako v cvetu, da je naravnost sramota. Kdo se ne spomni na izgubo občin Majerli, Draga, Trava? In samo šole so nam te občine vzele. Sedaj pa kupi Slovenec eno hišo v sredini Kočevja in vse mesto je umetno razburjeno, govori o slovenskem narodnem domu, o čitalnici, o slovenski konkurenci v trgovini in se obnaša naravnost divje. Ali ste nam dovolili najmanjšo zabavo? Ali sploh poznate, kaj je zabava? Ali je pri cenah vaših trgovcev mogoče shajati? Zapišite si: Svaka sila do vremena! Vaša neumna ošabnost se bo maščevala, še radi se bodete učili slovensčine. Mi vstajamo, in vas je — strah... Bojite se osвете, od množice neštete? Kaj bomo mi napravili v svoji hiši, je pa naša stvar. Der Krug geht...

— Volilno gibanje na Goriškem. Iz Gorice 14. t. m. Današnji »Primorci« je obelodanil nekaj imen protiklerikalnih kandidatov. Ti so: državni poslanec Štrekelj in odvetnik dr. A. Franko za splošno kurijo; za kmečke občine v goriški okolici Fran Obljubek, župan v Kojškem, in Ivan Šavnik, župan v Biljah; za Kras v kmečkih občinah učitelj in posestnik Josip Štrekelj; za trge Andrej Gabršček, tiskar in trgovec v Gorici. Obenem naznanja imenovani list, da se vse druge kandidature popolnijo v kratkem. Kakor čujemo, se razvname odsej na Goriškem huda protiklerikalna borba, ki se izvede v vseh podrobnostih.

— Nov uspeh narodno-naprednega kandidata Štreklja. Goriški klerikalci ne vedo več koga bi bolj sovražili, ali Gabrščeka, ali državnega poslanca Alojzija Štreklja. Noben gad ni tako strupen, kakor klerikalci takrat, ko se zaletavajo v poslanca Štreklja, kateremu hočejo odjesti vse zasluge. Ali dočim pihaajo proti njemu polni pristnega krščanskega sovraštva, žanje Štrekelj

uspeh za uspehom. Poročali smo o poviški zneska glede nabave sena za goriške kmetovalce. Kak krik so zagrali klerikaleci! Po vsej sili so hoteli ukrasti Streklju slehernu zaslugu v tej reči ter obesiti vse »sijajne« zasluge na rame malega krščanskega poslanca Fona. Na Goriškem se smejejo klerikalcem vsi razsodni ljudje radi takega neumnega početja, ker poznajo dobro za kmetu delavnega naprednega poslanca Streklja. Vlada razdeljuje sedaj po Goriškem ameriške trte. Blago je dobro in vinogradnikom všeč. Kdo pa je poskrbel to? Nihče drugi nego pri klerikalecih tako obsojenih, pri ljudstvu pa tako priljubljen narodno-napredni poslanec Alojzij Streklj. On je stavil v deželnem zboru goriškem resolucijo na vlado, naj se siromašnejšim delijo trte zastoj, ostalim pa za polovično običajno ceno. To se je zgodilo, kar je nov uspeh poslanca Streklja. Klerikalec hoče vrag obsteti radi tega. Pa naj jih le. Samo bojimo se, da bi zmanjkalo vragov.

Imenovanje v sodnopisarski službi. Sodni oficijal Alojzij Skaza v Mariboru je postal višji oficijal, višji oficijal v St. Lenartu v Slov. goriah Mih. Dermovce zemljiški knjigovodja pri okrožnem sodišču v Mariboru in oficijal Henrik Wudja v Mariboru višji oficijal pri okrajnem sodišču v St. Lenartu.

Profesorški izpit iz francoščine je napravil na dunajskem vseučilišču g. Vincencij Marinko.

Iz železniške službe. Dosedanji postajenačelnik v Postojni g. Ivan Smolič je stopil v pokoj in je prišel na njegovo mesto g. Frano Cvek.

Iz šolske službe. Izprašana učit. kandidatinja gđ. Margareta Bortolotti je pripušena kot šolska praktikantinja na šolo v Trzinu. Učitelj g. Anton Arko na II. mestni deški ljudski šoli v Ljubljani, je zaradi bolezni dobil dopust in pride na njegovo mesto izprašana učit. kandidatinja in šolska praktikantinja gđ. Franja Triller kot suplentka.

Komisija za pogozdovanje tržanskega Krasa. Za namestnika predsednika te komisije je poklican namestniški svetnik Alojzij Lasciac.

Namestitev. Mlekarski potovalni učitelj kranjske kmetijske družbe Jakob Legvart je nameščen kot mlekarski konzulent za Kranjsko in dodeljen v službovanje dež. vladi v Ljubljani.

Iz gledališke pisarne. Jutri, v torek (par) se ponovi Adolf Schwayerjev igrokaz iz dijaškega življenja »Red iz npravnosti«.

Slovensko gledališče. V soboto smo imeli priliko, ogledati si Adolfa Schwayerja dijaško dramo »Red iz npravnosti« pred ravnotako mnogostevilnim, kakor hvaležnim občinstvom. V tehniškem oziru je igrokaz vrlo napisan; morda bi učinkoval še krepkeje, da je — mestoma razblinjena — snov komprimirana v samo tri dejanja. Absolutne umetniške vrednosti mu ne moremo priznati, ker je tendenčen: nekakšna hrija v štirih aktih, filantropska razprava s q. e. d. na koncu. Takšna nepokorščina proti lepoti se, kakor podvso, tako tudi v »Redu iz npravnosti« kaznuje s pomanjkanjem tiste organske ulitosti, ki jo računamo med značilna pravega umotvora... Preidimo k stvari! Predmet: Tiranstvo v šoli, tiranstvo doma, pogubonosno negiranje individualnosti in njenih pravic v mladem človeku. Protest proti temu radi podpišemo; to je rana, ki kvari 99% »kulturnega« človeštva. Divjaki so hvala Bogu nekoliko srenejši v tem pogledu. Ta zla pedagogika pritira petoletca Feliksa, ki je junak drame, v popolno duševno zmedenost, v obup, v samomor. Nauk za poklicane faktorje: mladina se ne vzgaja zaradi vas, temveč zaradi sebe; ne vcep-ljajte ji svojih lastnosti, temveč razvijajte njene. In brez trinoštv-a, s spoštovanjem do osebnosti, ki ga je nevarno kratiti človeku. V toliko tendenca nikakor ni napačna; moralni učinek pač ni izostal pri nobenem gledalcu. Ampak, zdi se, da bi bilo bolje, napolniti dijaški parter s starši mesto s sinovi. »Red iz npravnosti« — ob zaključku šolskega tečaja — težko če je to na mestu: mladina se prerada gleda v glori-ji mučeništva, tudi tam, kjer je ni. — Značajni drame so dovolj dobro izdelani, izvzemši Feliksovo mater, ki je pač nemogoča: ako je bila prej v resnici takšna in takšna, je njena izpreobrnitev v tretjem dejanju velik skok preko motivacije. Omenil bi še, da je vsa stvar nasloped preklecano nemška; vse od začetnice do pike je ravno tako stereotipno, kakor senti-mentalno, ulito po kalupih, ki jih že poznamo. Kak Rus, rečimo — Andrej-jev, bi bil napisal to dramo drugače; takšna, kakršna je, pa je morala biti sama po sebi kriva, da nekateri igralci brez lastne krivde niso mogli doseči višine, v kateri smo jih upali videti. Vrhutega prelagatelj ni podomačil niti imen, niti tistega literarnozgodovinskega predavanja v zadnjem aktu.

Bogme, saj imamo Slovenci mesto li-monadnega Wertherja še bolj li-monadnega Zorina! V neizogibnih mejah, ki smo jih omenili, je podal g. Nučič svojo vlogo odlično, ravno tako g. Toplak svobodomiselnega suplenta: v očaranje parterškega stojišča. G. Dragutinovič je bil jako dober, a govoril je mestoma bodoči uradni jesik zdru-žene lirije, ravno tako ga. Draguti-novičeva, ki je vrlo podala teto Erno. Vrla in uspeja je bila ga. Danilova, in skoro enako izborna g. Danilo kot profesor-tiran. G. Molek je igral šol-skega slugo z navdušenjem in z obilno srečo. Ga. Borštnikova nam je uga-jala, kakor vedno — že izvzamemo to, da epizode niso ravno najboljše, kar se ji more dati. Sliši se, da imamo v torek reprišo te drame. Toda za-gotavljamo intendantu, da nam pri-pravi z »Zlatim runom« mnogo več užitka; pubertetnega martirija bodi za božjo voljo za nekaj časa dovolj. »Zlato runo« se je igralo pred razprodano hišo, ob sijajni upri-zoritvi; občinstvo z nestrpnostjo čaka repriše. Pričakujemo z vso neomajno vero, da je umetniški uspeh »Zlatega runa« vodstvu slovenskega gledališča več, nego idejni uspeh »Reda iz npravnosti« na sedežih ali pa celo gmotni v dijaškem parterju...

Vladimir Levstik.

Sokolova maskarada. Pojasnila in navodila za letošnje maskarado se dajejo vsak večer od 8. ure naprej v odborovi sobi »Sokolovi« v Narodnem domu.

Velečene narodne dame, ki so se udeležile v kostumih ali po-sebnih oblekah zadnje veselice »Izza kongresa«, prosijo vljudno odbor »Nar. čitalnice«, da se zanesljivo in polno-številno udeležijo seje, ki bo v sredo, 19. t. m. ob 6. zvečer v damski sobi »Narodnega doma«. Na sporedu te seje je razgovor o prihodnjem plesu, ki ga namerava prirediti čitalnica dne 22. ali 26. t. m. v veliki dvorani »Nar. doma«. Damska soba bo vestno zakurjena.

Ženske telednevno društvo v Ljubljani vljudno naznanja, da bo de v prihodnje redna teledavba ob tor-kih in sobotah ob 6. zvečer, ter prosi vse one teledavke, ki se ude-leže javnega nastopa, da bi redno pohajale teledavbo.

Gojenkam višje dehtilke šole je poseben damski odbor v soboto priredil v veliki dvorani »Narodnega doma« plesni venček. Za to elitno priredbo je imenovanje »plesni ven-ček« pravzaprav preskromno, zakaj ta ples spada gotovo med najlepše in najbolj distingvirane veselice tekoče predpustne sezone. Velika dvorana Narodnega doma je bila polna od-ličnega občinstva, prava radost pa je bilo ogledovati ta bogati cvet ljubkih slovenskih deklet, ki so se zbirale. Za elegantni aranžma in sploh za vso to tako lepo in fino uspešo veselico gre zasluga in pri-znanje neumorni gđ. Wesnerjevi. Četvorko je plesalo 165 parov. Izredno pozornost so vzbujali geisha-ples, ki se je moral ponavljati, dalje Mignon-ples in pa beseda. To je bilo izve-deno tako ljubko in gracijozno, da je bilo veselje. Udeležnikom in ude-ležnicam ostane ta krasna prireditev gotovo v najlepšem spominu.

Zaključni venček trgovskih sotrudnikov je bil v soboto zvečer v mali dvorani »Narodnega doma«. Pri jako mnogobrojni udeležbi tako s strani dražestnih gospic in gospa, kakor s strani gospodov se je takoj v začetku razvil animiran ples, ki je z vso svežostjo trajal še v jutranje ure. Godbo je oskrbeljeval ljubljanski sekstet na lok. Izmed honoracijorjev smo opazili na plesu tajnika trg. in obrtne zbornice g. dr. Windischerja.

Zveza kovinskih delavcev v Ljubljani priredi 22. t. m. v gostilni g. Vetrta v Florijanskih ulicah vese-lico pod naslovom »Eno noč v železni deželi«.

Račun o dohodkih in stroških veselice izza kongresa smo obja-vili v soboto, a ker se je v poglavje »dohodki« vrnila pomota, ki pa nič ne spreminja denarnega efekta, objavljamo to poglavje še enkrat.

Ljubljanski javni nasadl. Zad-nje tedne pridno snažijo razne javne nasade, parke in drevorede ljublj-an-ske. Prav lepo so pristigili in osna-žili kostonje na šentjakobskem na-brežju, breste ob Bleiweisovi cesti in razno grmičje v drugih parkih in na-sadih, toda dela je še za več tednov dovolj.

Najdene truple samomorilca. Že dolgo pogrešanega Al. Cundra vulgo Osvovega Lojzeta iz Spodnjih Domžal, ki je skušal pred tremi leti usmrtiti svojega očeta in mačeho ter tudi oba težko obstrelil, so na našli 18. t. m. v gozdu Šumberku suhljad zbirajoči otroci mrtvega. Samomoril-ec je po storjenem poskusu uboja očeta in mačhe pobegnil v gozd in se tam ustrelil. Poleg njegovega okostja so našli denarnico, v kateri je bilo 1 74 v. denarja.

Novo šolsko poslopje si gradi občina Krtna pri Kamniku.

Iz Celja. Sklicujoč se na para-graf 19. tisk. zakona s dne 17. dec. 1862., dr. zak. št. 6 ex 1863 zahte-vam z osirom na dnevno vest pod zaglavljem: »Tako dela »naroden« duhovnik« v šte. 34., z dne 11./II. 1908 Vašega lista, da sprejmete v zakonitem roku na istem mestu in z istimi črkami sledeči popravek: Ni-res, da »slovenskemu dečku, ki le malo še ume nemščine ter mi na nemško vprašanje ne more točno od-govoriti, zabrusim v obraz klasičen stavek: »Du windischer Trottel, wenn du nicht deutsch kanust, warum gehst du dann in eine deutsche Schule?« Res je pa, da tega nisem govoril. V Celju, dne 14. II. 1908. Spoštovanje dr. Matija Slavič, verodielj na dež. mešč. šoli v Celju. O. p. uređ.: Prepuščamo svojemu celjskemu dopisniku, da ovreže to trditve dr. Slaviča.

Visoka starost. V Radgoni sta zadnje dni umrli dve stari ženi, 90-letna Bouvier in 97letna Zapf. Naj-starejši prebivalec v mestu je neki Fürst, ki je v 100. letu.

V Mallnitzu na Koroškem pri predoru skozi visoke Ture delujoči slovenski fantje prirede dne 28. t. m. v kegljišni dvorani gostilne Anton Štibil delavski ples.

Monaterija in cirkus Karl Kludsky, ki se je ustavil v Latter-manovem drevoredu le za nekaj dni ter prireja predstave vsak večer ob 8., je podjetje boljše vrste, ki ima eksaktno izveščane moči in izborno dreisrane živali. Zato pa je tudi bil k večeršnjima popoldanskima pred-stavam pravi naval. Spored je zelo bogat ter se za vsako predstavo spre-meni.

Društvena godba ljublj-an-ska koncertuje jutri popoldne v kinematografu »Edison«, Dunajska cesta, nasproti kavarne »Evropa« in sicer pri predstavah ob 4., 5., 6., 7. in 8.

Ciril-Metodev ples v Trstu je izvrstno uspel v soboto zvečer. Po-setila sta ga tudi srbski in ruski konzul.

Nesreča pri delu. Na Reki so padli z zidarskega odra štirje zidarji 8 metrov globoko. Dva sta težko ranjena.

Trehub si je prerezal z brit-vijo na Reki 19letni Broznič, ker je bil obsojen na 40 dni zapora. Smrtno je ranjen.

Tatvine. Dne 15. t. m. zvečer je bilo trgovskemu potniku g. Jožefu Kataverju ukraden iz veže št 10 v Vegovih ulicah že obrabljeno kolo, vredno 100 K. Kolo je bilo »Grazi-osa« in je imelo prost tek »Atlas«. — Vdovi Mariji Leskovec je bila več-raj dopoldne v stolni cerkvi iz žepa ukradena denarnica, v kateri je ime-la 3 K denarja. Policija je neko osumljenko preiskala, a se ji delik-ta ni moglo dokazati. — Še meseca oktobra je bila hišniku Ivanu Kav-sku v Šiški iz žepa ukradena žepna ura, katero je tat pozneje zastavil v neki tukajšnji gostilni. Kavšek je dobil uro zopet nazaj, ne da bi se bilo uzmoviču kaj zgodilo. To ga je pa menda ojačilo in poskušal je te dni svojemu tovarišu iz žepa zopet iz-makniti 1 K. Ker je bil pa pri kraji zasačen, moral je dati krono nazaj. Poštenjakovič je tudi sumljiv, da je istega dne in na istem kraju iz žepa izmaknil nekemu drugemu svojemu tovarišu 10 K. Svoje poštenje bode moral kmalu zagovarjati pred sodi-ščem.

Pes popadel je v nekem hlevu na Dunajski cesti 14letnega Ivana Štrajharja, kateri ni imel tam ničar-skati, in ga na desnem stegnu nezna-tno poškodoval. Lastnik psa je znan.

Aretovan je bil minuli teden na Jesenicah tesarski mojster Andrej Ulbing, ker je napravil za 4000 K bajge goljufivih dolgov in se hotel na tihoma odpeljati.

V soboto in nedeljo zvečer je bilo v Ljubljani 28 plesnih venčkov, t. j. za letos, ko je takih veselie mno-go manj, kakor v lanskem predpust-nem času izredno število. Razen ma-lih običajnih nasprodstev je bilo me-sto mirno, le par veseljakov je za-čivkalo po ulicah, ki so bili pa na po-ziv policije hitro mirni.

Izgubljene in najdene reči. Iz-gubljena je črna ročna torbica, v kateri je bila denarnica s 50 K de-narja. — Nadalje je izgubila neka dama zlato zapestnico z granati. — Dijak Ferdo Schöner je našel žensko uro z verižico. — Gđc. Eleonora Vo-kova je našla denarnico z večjo vsoto denarja. — Na južnem kolodvoru je bila izgubljena, oziroma najdena neka slika, pločevinasta posoda, črna denarnica, en zelen in en črn klobuk. — Gosp. J. M. je izgubil zlat prstan. — Šolska učenka Marija Babnikova je izgubila zlato žensko uro, vredno 60 K.

Delavsko gibanje. V soboto se je pripeljalo iz Amerike 150 Slovencev in 50 Hrvatov in Macedoncev. 16 Ma-cedoncev se je odpeljalo v delo na Koroško.

Suknjo je zamenjal v soboto v gledališče na dijaškem stojišču. Pri-

nese jo naj v Zalokarjeve ulice št. 3. — Na Šmarni gori je nekdo večraj izgubil srebrno uro z verižico. Pošte-ni najditelj jo naj odda v upravni-štvu našega lista.

Razne stvari.

* **Časnikarjeva usoda.** V nekro-logu, ki ga je spisal Hugon Vitman pokojnemu glavnemu uredniku »N. Fr. Pr.« Edv. Bacherju, je citati o usodi časnikarstva in časnikarjev sledeči odstavek: »To je časnikarska usoda, prava šola samozatajevanja... Častilakomen človek v tem stanu redkokdaj dobro izhaja... Kdor želi, da se mu ime zvončeno prenaša od ust do ust, naj si izbere drag poklic. Celo o najznatnejšem komedijantu je svet radoveden, kako se imenuje, za časnikarja se svet niti najmanj ne zanima. Treba je, da piše, dobro piše, odlično piše, toda z zadnjo za-pisano besedo naj izgine. Pod črto (v podlistkih) more tudi časnikar včasih okusiti nekoliko slave. Tu se navadno pod zadnji odstavek vrže ime ali šifra. Toda isti časnikarski običaj, ki to dovoli ali celo zahteva, ne trpi nobenega znaka pod uvodni-mi članki, da bi se pisec spoznal. Na-pisal ga je gospod Nihče, ki vsak več-er začne svoj posel ter se muči cele noči, da zjutraj nikdar sito občinst-vo dobi k telesnemu zajtrku tudi duševni užitek. Da, to je časnikarska usoda, in časnikar je ne zahteva bolj-še. Dobro je, ker ravno ima poklic, ki zna živeti brez slave, dasi navad-no deli slavo. List za listom spušča časnikar, da poletijo po svetu, a na nobenem listu ni zaznamovana nje-gova osebna vrednost. Časnikarjeva slava ostane anonimna, slava brez naslova, glas brez imena, lovorjev venec brez napisu...«

* **Zagoneten dogodek.** Erlavska policija je dobila dve brezimni pi-smi, v katerih se pripoveduje, da sta dva zakrinkana človeka zgrabila po-noči babico Wester ter jo prisilila, da je šla z njima zavezanih oči. Prišli so v hišo, kjer je ležala 15letna deklica pri porodu. Ko se je dete ro-dilo, zapovedala sta zakrinkana mo-ška z revolverji v rokah babici, naj dete zadavi, kar je ta tudi storila. Nato sta ji dala 200 K ter jo zopet zavezanih oči odvedla v njeno stano-vanje. Policija preiskuje tajinstven dogodek, toda babica trdovratno taji, češ, da je vse skupaj izmišljena bajka.

* **Koliko škode napravijo kun-ci** v Avstraliji. V Avstraliji se je neka vrsta kuncev tako razmnožila, da groze upropasti vse kmetijstvo. Vladni inženirji se bavijo že dolgo časa z vprašanjem, kako uničiti te živalice. Vlada je žrtvovala v ta na-men 5 milijonov kron. Nastavile so se na raznih krajih posebne mreže, v katere se ulovi vsak dan na stotine kuncev. Na ta način se vsaj nekoliko zmanjšuje število teh nadležnečev, dasi se jih vsak dan tudi napdi na stotine. Ker je kunčevo meso prav tečno, radi bi ga začeli izvažati v Evropo in Ameriko.

* **Bolgarski knez se boji škatelj.** Bolgarski knez Ferdinand, potujoč k svoji nevesti, je stopil v Budimpe-šti iz vlaka. Na kolodvoru je zapazil človeka, ki je imel v roki kovinasto škatelj. Knez ga je takoj imel na su-mu, da je atentator, ki ga misli umo-riti. Knez je smrtno prebledel ter je začel z rokami mahati, nakar je pri-tekel k njemu policijski nadzornik, in doznaviš, za kaj se gre, je človeka s škatelj aretirali. Knez se je odda-hnil, a na policiji so dognali, da mož ni atentator ter v škatelj ni imel pe-klenkega stroja, temuč — marinira-ne slaničke.

* **Iz kitajske kuhinje.** Ko je bil Montigny francoski poslanik v Pe-kingu, povabil ga je nekoč ugleden mandarin h kosilu. Gostitelj se je trudil, da predloži poslaniku najiz-branejša jedila, ki jih premore kitaj-ska kuhinja. Montigny je sicer pri-nesel s seboj precejšen apetit, toda sit je postal že pri samem čitanju je-dilnega lista, ki je napovedoval konj-ske ledvice, netopirje, umetniško pražene pajke in pečene bele miši. Poslanik se ni dotaknil nobenega je-dila, kar je seveda opazil mandarin ter rekel z ljubeznivim usmevom: »Eksleelanca, pri prihodnji jedi se bo-de dela lahko odkodovali!« Poslanikovo upanje se je oživelo, toda le za kratek čas. Prinesli so namreč na mizo skledo rakov, na vrhu pa pečenega psa. Vkljub diplomatskemu zataje-vanju ni mogel poslanik prikriti prestrašenega začudenja. »O«, je me-nil ljubeznivi mandarin, »ako opusti-te tudi to jed, me bodeš res užalili, zakaj prepričan sem, da imate radi psa. Saj je pes vendar prijatelj člo-veka.« Režignirano se je vdal diplo-mat v svojo usodo ter si vzal — raka.

* **Orjaške ure.** Največja ura na svetu je bila dosedaj na parlamentu v Londonu. Sestavljena je iz štirih kvadratov, katerih vsak meri 7 m. Kazalec je dolg 5 metrov. Sedaj obe-sijo na Eifflovm stolpu v Parizu še

večjo uro. Ogromna ura je bila tudi tista, ki jo je neki urar iz Varšave razstavil na razstavi v Čikagi. Ura je predstavljala železniški kolodvor z uradi, brzojavom, čakalnico, sploh z vsem, kar se na postaji vrši. Priha-jali in odhajali so vlaki, nastopali so uradniki, zvižgalo se je in zvonilo. Da je napravil ta čudež mehanike, potreboval je urar 6 let.

* **Samomor zaradi nune.** V Bou-churchu na Angleškem je videl nata-kar Italijan Batistelli nekoč na poko-pališču lepo nuno ter se smrtno v njo zaljubil. Toda nikoli se ji ni skušal približati, temuč jo je le z daljave oboževal. Nedavno se je zvečer vti-hotapil v samostanski vrt, kjer so ga našli drugo jutro ustreljenega. Pri-njem so našli pismo, v katerem opi-suje svojo nesrečno ljubezen.

* **Najdražji konj.** Neki argen-tinski sportsman je kupil kobilo za 1,375.000 frankov. Dragocena kobila se imenuje »Cilena« ter je potomka »Blanke« in »Sceptra«, ki je leta 1902 dobil mnogobrojne nagrade na konjskih dirkah. Dosedaj je bil naj-dražje plačan konj »Flyng«, za kate-rega je dal Francoz Blanc en milijon frankov.

* **Katoliška cerkev leta 1907.** Lani je bilo 61 kardinalov, med njimi 36 Italijanov, 2 iz Nemčije, 6 iz Avstro-Ogrske, 6 iz Španije, 5 iz Francoske itd. Vseh škofij je bilo 1020, med temi je 81 grških unijatov. Naslovnih škofov je 456. V Evropi je 605 škofij. Skupno z misijonskimi prefekturami je bilo vseh škofij 1175, dočim jih je bilo leta 1681 še samo 667. Najstarejši škof je Hobart-Town v Tasmaniji, ki je rojen 1815 ter je postal že s 30. letom škof, tako da nosi mitro že 63 let. Vsi samostanski redovi so se pomnožili, benediktinci so se celo podvojili, le jezuitski red nazaduje. Prekmorske misijonske po-staje so se v zadnjih petih letih po-množile od 25 na 31. Italijanski vpliv je odločilen v kat. cerkvi. Nad čet-rtino vseh škofij imajo Italijani, isto-tako je nad četrtino naslovnih škofov Italijanov, a pri »sv. kolegiju« je nad polovico bogato plačanih dostojan-stvenikov Italijanov.

* **Statistika umorjenih vladar-skih glav od leta 1800.** Od leta 1800 do 1900 je bilo umorjenih 10 predsednikov, 2 cesarja, 2 sultana, 1 šah in ena cesarica. Od leta 1900 do 1908 so pa umorjeni bili 3 kralji, ena kraljica in en predsednik.

* **Evropska gledališča.** Fran-cija ima 394 gledališč, Italija 389, Nemčija 205, Španija 190, Avstrija 188, Rusija 99, Belgija 59, Švedija in Norveška 46, Nizozemska 42, Švica 35, Portugalska 16, Danska 13, Tur-ška 9, Grčija 8, Rumunija 7 in Sr-bija 6.

* **Češminovo lubje** in sicer lubje nad korenino in pa tudi lubje od debla, vsako zase nabrano in po-sušeno, kupuje v vsaki množini firma Dr. Ernst Kumpf v Beljaku. Pri po-sekanju češminovega grmovja je prav priporočati, da se lubje nabira in proda gori označeni firmi.

Telefonska in brzojavna poročila.

Volilni shod v Krškem. **Krško** 17. februarja. Včeraj so imeli narodno-napredni volilni shod, na katerem so se soglasno izrekli za kandidaturu notarja Iavana Plan-tana.

Slovenska zmaga v braziškem okraj-nem zastopu.

Brezice 17. februarja. Danes so se pričele volitve v okrajni zastop, in sicer je danes volila skupina vele-posestnikov. Slovenskih gla-sov je bilo oddanih 18; Nemci so vrgli puško v koruzo in se niso udeležili volitve. Vsled izida vo-litve v veleposestniški kuriji preide okrajni zastop v slovenske roke.

[Odvetnik pobegnil.]

Dunaj 17. februarja. Odvetnik dr. Löw je izginil z Dunaja. Odšel je najbrže v London. Praviyo, da je žrtev denarnih spekulacij.

Saborske volitve na Hrvaškem.

Budimpešta 17. februarja. Iz Zagreba javljajo, da je dobil ban ba-ron Rauch od cesarja dovoljenje, da sme novi sabor takoj raz-pustiti, ako bi ne dobil pri teh volitvah večine. Takoj po volitvah bo baje ban odlikovan z do-stojanstvom tajnega svetnika.

Zagreb 17. februarja. Uradni list »Narodne Novine« priobčujoje banovo odredbo, s katero se razpisujejo sa-borske volitve na dan 27., ozi-roma 28. t. m.

Dogodki na Portugalskem.

Lisabona 17. februarja. Ministr-ski svet je pod kraljevim predsed-stvom sklenil preklicati več vladnih dekretov, ki jih je svoječasnno izdal diktator Franco.

Lisabona 17. februarja. Car-valho, finančni minister v kabinetu

Stenografa

izurjenega v slovenski in nemški stenografiji, sprejme dr. Ivan Skot v Gerich. Plača po dogovoru. Strojepisni imajo prednost. 575-2

Dijak

se sprejme na stanovanje z dobro hrano in strogim nadzorom. 581-3 Vprašanja na uprav. „St. Naroda“.

Pozor! Čitaj! Pozor! Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovit, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črelih, osobito se priporočajo pri zaprtju in nerodnem odvajanju — pehanju, — kongestiji — pomanjkanju teka, krčih itd. Nedosežno sredstvo za vzdrževanje dobrega prebavanja. Delovanje izvrstno, uspeh siguran. Cena je za 10 steklenic 5 krosz franko na vaško pošto po povzetju, ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišića, lekarnarja v Pakracu št. 209 (Slavonija).

Parna pralnica in likalnica

(z motornim obratom) 4090-6

C. J. Hamann v Ljubljani.

Po vse do srede vsakega tedna v moji trgovini za pranje in likanje oddano moško perilo se lahko pride v soboto istega tedna ali pa se pošlje venkaj.

Perilo se jako varuje. Zmerne cene. Perilo kakor novo.

Oes. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1907. leta.

Odhod iz Ljubljane jut. žel.

7-05 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožčico, Celovec, Praga.
7-07 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
9-05 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.
11-40 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožčico) Celovec.
1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.
10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožčico).

Odhod iz Ljubljane drž. koledvor:

7-20 jutraj. Osebn. vlak v Kamnik.
2-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.
10-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Sam. ob nedeljah in praznikih v oktobru.)

Dohod v Ljubljano jut. žel.

6-58 jutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Jesenice, Gorice, Trsta.
8-34 jutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
11-15 predpoldne. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožčico in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenice.
2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
4-36 popoldne. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Gorice drž. žel., Trsta drž. žel., Jesenice.
6-50 zvečer. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Jesenice.
8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice.
11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice.

Dohod v Ljubljano drž. koledvor:

6-46 jutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.
10-59 predpoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.
6-10 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.
9-59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Sam. ob nedeljah in praznikih meseca oktobra.)

(Odhodi in dohodi so naznačeni v srednjem evropskem času.)

C. kr. ravnanstvo državnih železnic v Trstu.

Bolnica za živino

Ordinacija od 9. — 11. dop

168 Telefon šte. 44. 18

Agentje

ki bi obiskovali privatne odjemalce, se sprejme takoj proti visoki proviziji. — Predstavili se je od 10. — 12. in od 2. — 4. v hotelu „Union“, II. nadstropje, soba šte. 51. 608

Pozor! Pozor!

Kavarna „Leon“

V Ljubljani 97-7
na Starem trgu št. 30
vsak torek, četrtek in nedeljo
vso noč odprta.

Na razpolago je najnovejši ameriški biljard in elek. o o trični klavir. o o
Z odličnim spoštovanjem
Leo in Fani Pogačnik.

Dober tek

3703-7

vam daje poraba —

Kaiserjeve

karamele iz poprove mete.

Zdravniško preizkušene in priporočene!

Ne nadomestljive ob motenju prebave, pomanjkanju sili, želodčni slabosti itd. Ovežnjuje in poživljačo sredstvo.

Zavitak po 20 in 40 vin.

Zalogo imajo: V Orlovi lekarni, poleg železnega mostu v Ljubljani, v lekarni Jos. Mayr v Ljubljani, v dež. lekarni pri Marji Pomagaj Milana Leusteka v Ljubljani, pri Ubaldu pl. Trnkoczyju v Ljubljani, pri G. Piccoliju in pri A. Bohinc pri Kroni v Ljubljani. — V Novem mestu v lekarni Karel Adrijanc. — V Vipavi v lekarni I. Hus. — V Ribnici v lekarni pri Sv. Štefanu Jos. Ančik. — V Idriji v lekarni Daniel Pirc. — V Metliki v lekarni Ivan Gjurič. — V Radovljici v lekarni A. Roblek. — V Litiji v lekarni Hinko Brilli. — V Kranju v lekarni K. Savnik.

Pozor, gospodje in gospodične!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast las in proti njih izpadanju — KAPILON št. 2. Povzroča, da postanejo lasje dolgi in gosti, odstranja prah in vsako kožno bolezen na glavi. Naročila naj bi si ga vsaka družina. Imam premnogo zahvalnic in prišalnice Stane pošlino prosto na vaško pošto lonček 3 K 60 h, 2 lončka 5 K. Naroča naj se samo od mene pod naslovom

PETER JURIŠIĆ II 3963
lekarnar v Pakracu šte. 66 v Slavoniji.

Ne I 262/8/1

Razglas.

Okrajno sodišče na Vrhniki naznauja, da se na prošnjo Janeza Debevoza, posest. v Borovnici št. 6, sedaj v Denver v Ameriki, dovoli in vrši

prostovoljna javna dražba

zemljišča vlož. št. 1167 kat. obč. Borovnica za vzklicno ceno 4200 K ter se določi dražba pri c. kr. okrajni sodnji na Vrhniki

na dan 14. marca 1908 ob 9. uri dopoldne.

Kupec mora pred pristopom k dražbi založiti v roke g. dražbenega komisarja vadj. vnesku 420 K, to je 10 del izklicne cene v gotovini, ali v do- mačih, državnih ali na borzi zaznamovanih vrednostnih papirjih, v katerih se smejo po predpisih veljajočih o tem nalagati novi varovancev ali vložnih knji- žicah comacih branilnic ali posojilnic.

Ker se dražba vrši prostovoljno in na zemljišču niso vknjižena nikaka bremena, se ne vrši delitveni narok.

Najvišji ponudki se poravnati tekom 8 dni po sprejeti in odobreni naj- višji ponudbi ter ga je obrestovati po 5 odstotkov od dneva dražbe.

Dražbeni pogoji se lahko vpogledajo v uradnih urah pri c. kr. okrajnem sodišču na Vrhniki ali v pisarni dr. Karl Trillerja in dr. Fran Novaka v Ljubljani.

C. kr. okrajno sodišče na Vrhniki, oddelek I.

due 15. februarja 1908

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Razglas.

VIII. občni zbor delničarjev ljubljanske kreditne banke

se vrši

v četrtek, dne 5. marca ob 10. dopoldne
v zgornjih prostorih banke v Ljubljani, Stritarjeve ulice št. 2.

Dnevni red:

1. Poročilo upravnega sveta o preteklem poslovnem letu in predlo- žitev računskega zaključka k 31. decembru.
2. Poročilo nadzorstvenega sveta.
3. Predlog upravnega sveta glede razdelitve čistega dobička za l. 1907.
4. Poročilo upravnega sveta v storjenih korakih o svrhu spremembe pravil in povišanja delniške glavnice v smislu sklepa zadnjega občnega zbora.
5. Volitev upravnega sveta.
6. Volitev nadzorstvenega sveta.
7. Slučajnosti.

Opomba: § 12. družbenih pravil se glasi: Občnega zbora se smejo udeležiti oni delničarji, kateri so položili pri banki v Ljubljani 8 dni pred zborovanjem vsaj deset delnic. § 14. Na občnem zboru tvori vsakih deset delnic po en glas, tisti delničarji, ki se osebo ne udeležijo, morejo biti zastopani po drugih delničarjih, ki imajo glasovalno pravico s pooblastili, kakor jih določi upravni svet.

Obrtno naznanilo.

Vdano podpisani, lastnik tvrdke M. Kunc v Ljubljani, si usojam svojim cenjenim naročnikom in slavnemu občinstvu javiti, da otvorim z dnem 20. februarja t. l. v

prodajalniških prostorih, Dvorski trg 3, na oglu Židovskih ulic
pod tvrdko

A. KUNC

veliko in moderno zalogo oblek za gospode in dečke
iz lastnih in tujih izdelkov.

Kot strokovnjak, v zvezi z najboljšimi tvrdkami, mi bode mogoče z nizkimi, stalnimi in na vsakem predmetu označenimi cenami, zahtevam kupujočega občinstva v vsakem oziru zadostiti.

Naročila po meri bodem izvrševal kakor doslej v mnogoletnem obrtovanju, po najboljših močeh v zadovoljstvo svojih naročnikov. Priporočevaje svoje, sedaj povečano podjetje blagonaklonjenosti slav. občinstva bilježim

z velespoštovanjem

A. KUNC, Dvorski trg št. 3.